

Glasilo Jugoslovanske kmetске zveze. — Cena 38 Din za cele leto. — Za inozemstvo 60 Din. — Posluzna številka 1 Din. — V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. • Izhaja vsako sredo ob 6 jutraj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu „Domoljuba“, naročnina, reklamacije in inserati pa Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kopitarjeva ulica šte. 6.

Po storjenem delu je vsaka baba mojster.

Pesti se boje.

Čudno je, kako se sedaj vsi otresajo krivde nad centralizmom, ki vse naše gospodarstvo izžema, ki tlačí nas vse in nas vse upropašča. Nihče noče biti kriv tega krvosesa slovenskega naroda. Še več! Popolnoma si hočejo oprati roke in krivdo podtakniti celo nedolžnemu. Zakaj to delajo. Popolnoma jasno je zakaj. Slovensko ljudstvo vedno krepkeje stiska pesti in jih obrača proti tistim, ki so ga dovedli v to brezupno stanje, ki so njegovemu gospodarstvu in njegovi politični veljavi kot narodu izkopalí grob. Gotovo je, da bo ob svojem času ta pest vse razdrobila, kar bo udarila. To slutijo slovenski liberalci in Puceljevi samostojneži, zato opletajo in psujejo na vse strani zlasti na Slovensko ljudsko stranko.

Judovska hinavščina.

V zloglasni »Domovini« se brani dr. Žerjav, češ, da ni centralist. Kako? Dr. Žerjav je glasoval za vidovdansko ustavo, ki je centralistična, ki je prav vso zakonodajo prenesla v Belgrad, ki ne pozna Slovencev kot politično kolikor toliko samostojno odločujočega činitelja, ki je prav vse podredila Belgradu. Tako je in nobeno opletanje ne spravi tega dejstva s sveta. Predvidenih samouprav niso hoteli izvesti, ker so popolnoma nemožeče tvorbe, za življenje nesposobne, ki v političnem oziru nimajo prav nobene veljave in nobene besede. Ko se je slovenskim liberalcem posrečilo, da smo dobili tako ustavo, so še bolj besneli, da se slovensko ljudstvo ne bi moglo tega jarma otresti, da ne bi prišlo na svoji zemlji do svoje besede. In sedaj, ko so nastopile te grozne posledice v gospodarstvu, ko raste ljudska jeza proti taki politiki, se ti ljudje otepajo, češ, da niso centralisti, da niso oni krivi. Človek za tako hinavstvo in strahopetstvo ne ve drugega izraza, nego: fuji!

Puceljev greh.

Za liberalci capljajo v tem pogledu tudi naši domači samostojneži. Tega se sicer do sedaj še niso upali tajiti, da Pucelj in njegovi poslanci v ustavotvorni skupščini niso glasovali za ustavo. Tedaj,

ko so to storili, so v svojem »Kmetijskem listu« pisali, da je ustava dobra in če ima kake slabosti, da je končno vse eno. Sedaj pa, ko se v vsej grozoti kažejo njene posledice in ko vsak Slovenec na lastnem hrbtu občuti, kako bedasta in otročje zločinska je bila politika samostojnežev, sedaj je tudi nje prijel strah pred tem usodno napačnim dejanjem, ki so ga zagrešili nad slovenskim ljudstvom.

Najnovejši prijatelj »Kmetiskega lista« potvarja zgodovino.

Zato ljudem hočejo lagati in krivdo odvrniti od sebe. Kaj so si izmislili in kaj hočejo naveziti političnim bedakom! Človek, ki je najbolj smešil gospoda Pucelja ravno radi njegovega glasovanja za ustavo, se sedaj, ko je prijadral po vijugastih potih v njegov in Radičev objem, v Kmetijskem listu peha in prizadeva, da bi samostojneže opral političnega smrtnega greha, namreč glasovanja ustave, ki jim ga slovenski narod ne more in ne bo odpustil. Takole modruje sedaj brihtna glava: Klerikalci so krivi. Srbi so rekli: Pa dobro! Če nočete vi sami, bomo pa mi. In slovenske avtonomije je bilo konec!

Stari Grki so rekli, da se proti zlobi in neumnosti celo bogovi zastoni bojujejo. Proti brezmejni zlobi in neumnosti, ki veje iz »Kmetiskega lista«, je težko pisati, ker bi bilo treba za vsak stavek celo stran popravkov. Slovensko ljudstvo pa ni tako neumno, da ne bi znalo presoditi poteka dogodkov, kakor so se dejansko vršili, ampak bi moralo prisluškovati besedičenju človeka, ki čez 5 let vse bolje ve, kako bi se moralo vse vršiti. Ko je bil pa odločujoč činitelj v vrvežu dogodkov, ko je vse videl in tudi sam odločeval, je pa stal kakor okamenel. Kar ta človek sedaj piše, je potvorba, ki je rojena iz zlobe in strankarske zagrizenosti najhujše vrste, ki gre tako daleč, da vse na glavo postavlja in mušice preceja, samo, da bi na podlagi potvorjenega dejanskega stanja mogel opletati okoli sebe.

Kako je bilo leta 1918?

Dr. Korošec je v Ženevi sklenil pogodbo, da mora biti nova država avtono-

V nedeljo dne 8. avgusta t. l. ob 3. uri popoldne shod SLS v Trebnjem. — Govori načelnik Dr. Anton Korošec.

mistično urejena. To je dejstvo. Gospod Prepeluh, ki ste novi prerok g. Pucelja, pa utajite to, če si upate. Pašič je to pogodbo v imenu srbske vlade podpisal. Držal je ni, in zakaj je ni, to bo povedal prerok v »Kmetijskem listu«. On pravi, da samo iz gole obzirnosti do Slovencev Pašič te pogodbe ni držal, ker Slovenci, oziroma Korošec, avtonomije niso hoteli imeti. Take bedarije privoščimo pač le bravcem »Kmetijskega lista«.

Po prevratu

so vsi Slovenci osnovali najpopolnejšo avtonomijo in so jo proti velesrbstvu tudi z vso silo branili. Pribičević, Pašič in naši slovenski liberalci so jo izpodkopavali. Tisti čas, ko je dr. Žerjav sedel v deželni palači kot predsednik, je bil en sam pogreb slovenske avtonomije. Kaj naj bi tedaj storila SLS? Ali naj bi šli takrat s slovensko vojsko proti Belgradu, takrat, ko so nas od vseh strani ogrožali Italijani, Nemci in Mažari in ko so imeli velesrbski centralisti doma v socialnih demokratih — tedanji stranki g. Prepeluha — in v liberalcih najboljše pomagače. Ti ljudje so tedaj sedeli v slovenski vladi v Ljubljavi, sedaj pa lažejo, da se kar kadi.

Ustava nam je dala temelje.

Drugo dejstvo je sledeče: Na Krfu so v takoimenovani krfski deklaraciji slovesno ugotovili, da se bodo končni temelji nove države položili z ustavo. Ustava je zakon, je podlaga vsej ureditvi države. Ustava more stare temelje države prevrniti in jih tudi dejansko prevrača, ustava more popolnoma nove temelje državi položiti in jih je pri nas tudi položila. Slovenska ljudska stranka je z dejanji pokazala tako v Ženevi, kakor tudi v narodni vladi v Ljubljani, da je avtonomistična stranka, to je povedala tudi pred volitva-

mi v ustavotvorno skupščino slovenskega narodu. Če tudi ji slovenski narod pri tečajnih volitvah ni dal večine, je ona dosledno moško in vztrajno zastopala to stališče v najusodnejšem trenutku, ko so z ustavo polagali temelje državi in odmerjali pravice narodom. Pucelj je glasoval za ustavo, ki je centralistična, on je sedaj ljubljenec Prepeluhov in ta se še drzne obrekovati Slovensko ljudsko stranko, in brani Radiča, ki je sedel doma in prorokoval republiko, sedaj pa se ogreva za centralistično ustavo. To je politična pamet pri bedakih, pri pametnih ljudeh se pa to pove malo drugače.

Laž ima kratke noge.

Čehi pred vojsko niso hoteli 10 let v dunajski parlament, pa so to bridko čutili in bridko obžalovali. Tudi Radič je sedel doma, s tem zagrešil največjo nesrečo nad Hrvati in Slovenci. Končno so ga dogodki prisilili, da je moral svojo taktiko, to se pravi svojo politično neumnost opustiti. In pri nas se še dobre ljudje, ki take politične zablode hvalijo, se zanje navdušujejo in jih hočejo ljudstvu prikazati kot višek politične modrosti. Političnih abecedarjev je povsod na ducate. Ti tudi v take nemogočnosti verujejo, zdravo jedro ljudstva si pa pri vseh narodih ohranja pravo politično sodbo in tako je tudi pri nas. Zato naše ljudstvo tudi političnim lopovščinam in naravnost strastno malenkostnem sovražstvu političnih napihnjencev okoli »Kmetškega lista« ne bo nasledilo. Večja je teža resnice, kakor ohola zadirljivost laži.

Reklamacijsko postopanje.

ZA VOLITVE V ZBORNICO ZA TRGOVINO, OBRT IN INDUSTRIJO.

V zmislu razglasa volivne komisije opozarjamo trgovce, obrtnike in industrijce, da v lastnem interesu pravočasno poskrbe za svojo volivno pravico.

Pri vsakem davčnem uradu je razpoložena imenik za dotični okoliš od 26. julija do 10. avgusta t. l. Vsakdo imenik lahko med uradnimi urami pregleda. Pojdite torej k davkarji vsi, ki plačujete obrtni davek (pridobnine) in pogledajte, če ste vpisani, ali če se v imeniku ne nahajajo tudi taki, ki obrti že ne izvršujejo več, ali so vpisani v napačno vrsto (n. pr. vpisan je v industrijo, pa je le obrtnik).

Doba od 26. julija do 24. avgusta je določena za vlaganje reklamacij. Kdor hoče reklamirati, mora v reklamaciji točno navesti, zakaj reklamira, in priložiti uradne listine, iz katerih je razvidno, da so njegove navedbe resnične. Ako bi take listine ne bile priložene, se reklamacija sploh ne bo vpoštevala.

Ako n. pr. kakega upravičenega volivca ni v volivnem imeniku, naj se navede

DOLENJCI! V NEDELJO 8. AVGUSTA VSI V ŠMIHEL PRI NOVEM MESTU, KJER BO TA DAN VELIKA ORLOVSKA PREDITEV.

njegovo ime, bivališče in naslov ter priloži potrdilo okraj glavarja ali občine, da dotični izvršuje obrt in katero obrt in potrdilo davčnega urada, da plačuje davek (občno pridobnino) in koliko je plačuje. Ako pa je kak volivec neupravičeno uvrščen v volivni imenik, je treba navesti številko imenika, pod katero je uvrščen, njegovo ime, poklic in bivališče, kakor je označeno v volivnem imeniku. Dalje treba navesti, zakaj dotičnik nima volivne pravice, n. pr. ker je že umrl (potrdilo župnega urada ali županstva) ali ker je odjavil obrt (potrdilo občine). Reklamirati more drugega samo ona oseba, ki je sam volivec. Sebe samega lahko reklamira vsakdo. Ena reklamacija se sme nanašati le na eno samo osebo, odnosno podjetje. Ako bi se ena reklamacija tikala več oseb (volivcev), bi se ne upoštevala.

Reklamacije so poštnine proste, ako se na naslovu navede: »V volitveni stvari Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.« Nasloviti jo je treba na: »Volivna komisija Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.«

Nekateri obrtniki izvršujejo istočasno več obrtov. N. pr.: Nekdo je gostilničar plača 80 Din, kot mesar pa 12 Din občne pridobnine, tako da spada kot gostilničar v I. kategorijo, kot mesar pa v IV. kategorijo obrtnega odseka. Volivna komisija je uvrstila vsakega v oni odsek in v ono kategorijo, kjer je najvišje obdavčen, torej v tem primeru v I. kategorijo. Ako tak volivec hoče, da se ga uvrsti v IV. kategorijo (kot mesarja), mora to sporočiti volivni komisiji v teku reklamacijske dobe, to je najkasneje do 24. avgusta. Podobno velja, če je kdo trgovec in obrtnik. Umestno je, da tudi v tem primeru priloži uradna dokazila, dasi to ni predpisano.

Volivci so razdeljeni v tri odseke: trgovski, obrtni in industrijski. Vsak odsek je zopet razdeljen v štiri kategorije po višini predpisane pridobnine.

Vzorec za reklamacijo.

I.

Volivna komisija Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Podpisani ugovarjam proti uvrstitvi N. N., mizarskega mojstra iz ... pod št. ... volivnega imenika za obrtni odsek, ... kategorijo. N. N. je umrl leta ... Dokaz potrdilo županstva občine ...

N. N.,

kolar v

uvrščen pod št. ... volivnega imenika kategorije

II.

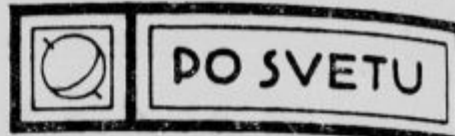
Volivna komisija Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Podpisani ugovarjam proti volivnemu imeniku, ker se me ni uvrstilo med volivce. Izvršujem ... obrt od ... leta ... ter imam predpisane občne pridobnine ... Din, tako, da imam volivno pravico v ... kategoriji obrtnega odseka. Dokaz priloženi obrtni list, ki naj se mi vrne, in potrdilo davčnega urada.

N. N.,

kovaški mojster

v ... št. ..., občina ...

Važni dogodki v ruski komunistični stranki. Ko je umrl Lenin, je mislil, da je njegov najboljši učenec Zinovjev, vodja političnega urada in predsednik III. (komunistične) internacionale. V resnici pa Zinovjev to ni bil. Bil je res najožji Leninov sodelavec; sodeloval je z njim od 1905 dalje do njegove smrti; ali svojega učitelja še daleč ni dosegal. Lenin je bil mož velikih misli, zelo prožnega duha, Zinovjev pa sicer fanatičen borec za čisti komunistični evangelij, slepo vdan mrtvi črki, ki se ni maral prilagoditi silnejšim, stalno se spreminjajočim dejanskim razmeram. Iz tega razloga se je uprl novi gospodarski politiki (»Nep«), katero je pravzaprav začel v zadnjih dneh življenja že Lenin, uvidevši, da tiči rešitev Rusije v njeni gospodarski okrepitvi in katero je po Leninovi smrti nadaljeval Stalin. Da prode s svojim stališčem, je začel Zinovjev zbirati okrog sebe somišljenike in s tem kršiti strankino disciplino. Zadevo je končno dobil v roke glavni odbor ruske komunistične stranke, ki je odločil, da se Zinovjeva in njegove somišljenike izključi. Zinovjevo mesto je prevzel v stranki Rudzutak. Brezdvomno je, da bo imel padec Zinovjeva v ruski komunistični stranki velike posledice tudi v mednarodnem delavskem pokretu. Dočim se je zlasti med odlično organiziranim angleškim delavstvom stalno čutilo stremenje po ustvaritvi enotne delavske fronte po posameznih državah, je bil Zinovjev največji nasprotnik tega stališča.

Trgovska in gospodarska pogodba med našo državo in Grčijo. V Atenah se mudi v teh dneh odposlanec naše vlade G. Avramović. Njegova naloga je, da pripravi vse potrebno za sklep jugoslovansko-grške trgovske in gospodarske pogodbe. Že ob priliki lanskoletnega zborovanja Zveze narodov v Zenevi sta razpravljala o tej zadevi naš in grški zunanji minister ter se je že tedaj dosegel v glavnem sporazum. Sedanja pogajanja bodo najbrž že v kratkem povoljno končana, posebno ker je na naši strani, zdi se, da preveč, popustljivosti. S sklepom te pogodbe bo končno enkrat rešeno tudi vprašanje jugoslovanske cone v solunskem pristanišču, ki datira že od nastanka naše države. Jugoslavija je sprva zahtevala, da naj bi bila železnica, ki pelje od Gjevgelije do Soluna, v njeni upravi, v kompenzacijo za to, da se njena solunska cone nekoliko razširi, je pa odnehala od te zahteve. Sprva je nadalje naša država vezala sklenitev tozadevne pogodbe z rešitvijo vprašanja slovanskih manjšin v grškem delu Makedonije, a je zdaj tudi od te zahteve odstopila. Ne poznamo sicer še vseh ugodnosti, kakor tudi ne vseh obveznosti, ki jih bo dobila naša država s to pogodbo, bojimo se pa, da nas ne bo ta pogodba zelo ovi-

**VOJAKI IZ SVETOVNE VOJNE!
8. AVG. JE NA BREZZAH NAŠ PRAZNIK!**

rala ob sklepanju slične pogodbe z jugoslovansko Bolgarijo.

Abesinija. Italija in Anglija sta svoj čas sklenili pogodbo o medsebojni razdelitvi gospodarskih interesov v Abesiniji. To pa seveda ni bilo po volji ne le Abesincem, marveč tudi Francozom. Kakor splošno sodi časopisje, se je abesinski prestolonaslednik Ras Tafari na francosko pobudo pritožil zaradi tega na Zvezo narodov 19. julija, češ, da je s tem prizadeta suvereniteta Abesinije, zlasti ker sta navedeni državi sklenili to pogodbo, ne da bi kaj vprašali Abesinijo. V svoji noti R. Tafari tudi vprašuje, kako se sklada italijansko-angleška pogodba z načeli o enakopravnosti vseh držav, ki so včlanjene v Zvezi. Vse italijansko in angleško časopisje je vsled tega zelo ogorčeno. Po našem mnenju stvar ne bo ravno huda; še Francozi bodo nekaj dobili, pa bo konec, Abesinci sami si pa ne bodo mogli veliko pomoči.

»**Makedonstvujušči.**« Pri Krivi Palanki, na naši in bolgarski meji, se je zopet dogodil pretekli teden eden onih žalostnih dogodkov, ki so v teh krajih stalno na vrsti. Člani takozvane organizacije makedonstvujuščih so vdrli na naše ozemlje in tam poklali več naših ljudi. Nastopila je takoj naša žandarmerija in vojaštvo in celo artiljerija je streljala, ali bolgarskim komitom se je kljub temu posrečilo, da so jo popihali, ne da bi naši vsaj enega ujeli. Najvišje glave se v Belgradu zdaj posvetujejo, kaj je storiti; radi bi, da bi Rumunija in Grčija skupno z Jugoslavijo storile korake v Sofiji, da se v bodoče preprečijo taki napadi. Mi pa pravimo, da je prva stvar, da mi sami v tem delu države na svojem ozemlju najprej napravimo red, da ne bo J, kot je sedaj, vsak, ki ni vladni pristaš, v stalni življenjski nevarnosti, kar se vidi zlasti zdaj pred občinskimi volitvami.

Panazijska zveza. 1. t. m. se je v Nagasakiju na Japonskem otvorila konferenca azijskih držav. Namen konference je, da se osnuje zveza vseh azijskih držav, katera bi reševala vse azijske zadeve. Na konferenci so zastopane naslednje države: Japonska, Kitajska, Indija, Siam, Turčija, Perzija in Filipini.

Angleški rudarji bi šli radi v Ameriko. Iz Anglije je ameriški urad za vizume prejel že 93.000 prošenj za vselitev. Ker pa znaša letna kvota Angležev le 34.000, ne bo niti polovici prosilcem prošnja ugodno rešena.

Kuga pustoši tudi po Aziji. Iz mesta Kalkute prihajajo poročila, da divja kuga tudi na Filipinskih otokih, v Siamu in v Indokini. V Indiji je kuga pobrala že 43.000 oseb.

Niti en mesec ni več do dolenjskega prosv. tabora 29. avgusta v St. Vidu pri Stični. Društva pripravljajte se!

Materinski dan pri M. B. jezerski za blejski kot in Bohinj na sv. Roka dan 16. avgusta t. l. na Bledu

se vrši tako-le:

Veliki Šmaren 15. avgusta popoldne ob 5. uri na jezeru pete lavretanske litanije, nato spoved.

Ponedeljek 16. avgusta. Ob 7. uri pridiga za matere, govori prof. dr. Jerše; nato sv. maša z blagoslovom.

Ob 10. uri cerkveni govor kanonika stol. župnika dr. Tom. Klinarja; po govoru sv. maša z blagoslovom. — Popoldne ob pol 1. uri slovesne pete lavretanske litanije. Prihod vlakov iz Bohinja na Bled ob 6. uri 40 minut zvečer; ob 8. uri 45 minut popoldne, iz Jesenic pa ob 9. uri 46 minut popoldne.

Odhod v Bohinj ob 14. uri 40 minut popoldne, na Jesenice ob 13. uri 48 minut popoldne.

Pričakujemo obilne udeležbe, ker sv. Roka povsod praznujemo, ker je železniška zveza zelo primerna in je za prejem sv. zakramentov vse preskrbljeno. Svojo pobožnost bo lahko vsak opravil, ker je dovolj spovednikov prijavljenih.

d **Spomenik kralju Petru I. Velikemu** Osvoboditelju so odkrili zadnjo nedeljo v Kranju. Vse slovenske organizacije in društva so se v plemeniti tekmi kosale, katera bo prinesla večji delež k dostojni proslavi tega dogodka. Slovesnost je imela poseben pomen, ker je s tem postavljen prvi spomenik na slovenski zemlji kot simbol našega državnega ujedinjenja.

Prireditve so grdo motili le Orjunaši, ki menda hočejo pritrirati tako daleč, da se noben državljan ne bo več upal na državne proslave. Kranjski liberalci seveda tudi niso mogli skriti svoje jeze nad dejstvom, da je bilo Orlov pri proslavi dvakrat toliko kot Sokolov.

d **Predvor na Gorenjskem.** »Ljudski oder« iz Ljubljane uprizori v nedeljo, dne 15. avgusta popoldne v Društvenem domu v Predvoru velezanimivo in humorja polno ter splošno priljubljeno veseloigro v petih dejanjih »Babilon«. To igro so povsod uprizarjali z velikim uspehom in v splošno zadovoljnost. Vse prijatelje lepe in dobre zabave iskreno vabimo.

d **Za občine,** ki so bile v novomeškem okraju tako zelo po toči poškodovane, je posredoval posl. Kulovec radi odpisa zemljiškega in popusta osebnodohodninskega davka. Fin. delegacija je dala na novomeško davčno oblastvo navodila, ki gredo poškodovancem zelo na roke. Županstva naj takoj vse one naznanijo davkarji, ki so bili po toči oškodovani.

d **Milim srcem.** Tri sirotke kmečkega stanu, prikupljive vnanjosti: 10letna Silvica, 7letna Tilica in 5letna Micika iščejo dobrosrčnih ljudi, ki bi jih vzeli za svoje. Pojasnila pri okrajnem sodišču, Ljubljana, soba št. 37.

d **Orlovska srenja v Dol. Logatcu** priredi v nedeljo, dne 1. avgusta t. l. popoldanski javni nastop z prav pestrim sporedom na vrtu Kmetijskega gospodarskega društva v Dol. Logatcu; pri prireditvi sodeluje dobro poznana domača društvena godba. Po telovadbi se vrši štafetni tek med odsekom Dol. Logatec in Rovte. Z ozirom na ugodne železniške zveze vse prijatelje od blizu in daleč najljubneje vabimo. — Odbor.

d **V nedeljo, 15. avgusta, bo v Ljubljani Mladinski dan združen z blagoslovitvijo naraščajškega prapora** Ljubljanskega orlovskega krožja. — Dopoldne bodo telme za prapor, popoldne ob dveh litanije in blagoslovitev prapora, nato obhod po mestu. Ob pol štirih pa javna telovadba naraščaja. To bo pač ena najljubkejših letošnjih orlovskih nastopov, kjer nastopajo samo naši najmlajši.

d **Našim Orlom in Orlicam!** Iz vlaka Assisi-Ancona smo s 26. julijem prejeli sledeče obvestilo: Priglašencem za orlovski izlet v Rim! Veselite se! Vse je ugodno za Vas urejeno: v Benetkah, Padovi, Firenzi Rimu in Assisi. Dali Vam bomo dosti več in mnogo boljšega, kakor smo obljubili. Le čas bo treba najbrž zaradi tekem in avdijence v Vatikanu za en dan naprej pomakniti. Vse bo pravočasno objavljeno. Še enkrat: veselite se, ker ste priglašeni! Vsem: Bog vas živi! Jernej Hafner.

d **Romarji Sv. Višarij iz moravske dekanije** so od preostanka romanja darovali: Družbi za razširjenje vere; Apostolstvu sv. Cirila in Metoda; za dom duhovnih vaj in za misijonišče v Grobljah vsakemu po 2000 Din.

d **Kmečka zveza za kranjski sodni okraj** ima svoj občni zbor v ponedeljek 9. avgusta ob pol 11. uri v Ljudskem domu v Kranju. Dnevni red običajni. Poroča poslanec Brodar. K mnogoštevilni udeležbi vabi odbor.

d **30 letnico mašništva** je obhajal gosp. župnik Erker v Mozelju na Kočevskem. Jubilej je pokazal, kako Kočevci ljubijo svojega dobrega dušnega pastirja. Čestitamo tudi mi z željo, da ga dobri Bog ohrani še do zlate in biserne maše.

d **Dolenjski trgovci, pozor!** V St. Vidu pri Stični bo 29. avgusta zbrana širna Dolenjska. Na sporedu je bogat srečolov. Dobitki trgovcev bodo označeni z imenom firme, kar bo gotovo za nje uspešna reklama. Koliko se danes žrtvuje za reklamo? Pošljite dobitke, da bo ime vaše trgovine blestelo na odličnem mestu med številnimi dobitki. Ako pa pride te dni od odbora poverjeni prosilec v vašo trgovino ga po možnosti obdarujte! Priprav. odbor.

d **Razpust »Orjune«.** Po odloku ministrskega sveta so bile razpuščene vse organizacije »Orjune« v ljubljanski oblasti. Tednik »Orjuna« izhaja pa še naprej, ker je zasebna last.

22. AVGUST TI BO PRINESEL SREČO, ČE KUPIŠ SREČKO DRUŠTVENEGA DOMA V TRBOVLJAH.

d Slovenska duhovščina s knezoškofom dr. Jegličem na Baragovem grobu. Knezoškof dr. Jeglič je obiskal večino slovenskih naselbin v Zedinjenih državah. Povsodi je delil sv. zakramente, vzpodbujal, opominjal in blagoslavljal. Slovenci in — v mešanih naselbinah — Hrvati so apostolskemu nadpastirju povsodi priredili slovesen, prisrčen sprejem. Naravnost veličasten je bil sprejem v Waukeganu — North-Chicago, kjer je bil začasa slavnostnega sprejema ustavljen na ulicah ves promet. Tu je blagoslovil knezoškof dr. Jeglič vogelni kamen za novo slovensko farno šolo. V Sheboyganu je birmal 185 otrok. V Calumetu so ga v bratski ljubezni pozdravili Slovenci in Hrvati. Iz Calumeta se je odpeljal knezoškof dr. Jeglič s škofom dr. Gnidovcem in ostalo slovensko duhovščino v Marquette, kjer počivajo trije slovenski škofje, a prvi med njimi Friderik Baraga, prvi škof marquetteške škofije. To je poseben trenotek, ko je bilo v daljnji Ameriki združenih pet slovenskih škofov: trije mrtvi in dva živa, prvi trije razširjevalci krščanske kulture med ameriškimi ljudstvi, druga dva apostola iste vere v domovini. Slovenski narod, čeprav majhen, ni zadnji v družini katoliških narodov.

d Duhovniške izpremembe v lavantinski škofiji. Prestavljeni so č. gg.: Anton Medved iz Dramelj v Pilštajn, Matija Zadravec iz Črensovc za ekspozita v Hotizo, Jožes Tivadar iz Hotize v Črensovc, Alojz Pihler od Št. Jurja pod Taborom v Fram, Janez Mak iz Sevnice ob Savi k Št. Jurju pod Taborom, Peter Kovačič od Sv. Križa pri Slatini v Maribor kot I. korni vikar. — Nastavljeni so č. gg.: Anton Plevnik v Št. Janž na Dravskem polju, Alojz Osterc v Beltince, Vinko Pivec v Hoče, Anton Boštele k Sv. Jakobu v Slov. gor. (1. sept.), Tomaž Ulaga k Sv. Križu pri Slatini, Anton Rataj v Črno na Koroškem, Jožef Domajnko v Sevnici ob Savi, Franc Kren za provizorja v Sv. Ožbolt ob Dravi. — Č. g. Alojz Cigler gre na trimesečni bolniški dopust. — Za provizorja na Zgornji Polskavi je postavljen č. g. Jožef Žolnir, kaplan istam. — Za provizorja pri Sv. Petru v Gornji Radgoni je postavljen č. g. kaplan Jakob Sajovic. — Za provizorja v Stopercah pride č. g. K. Lampert. — Kot ravnatelj v bogoslovnem semenišču nastopi dne 1. septembra č. g. Franc Cukala, stolni kanonik. Dosedanji ravnatelj č. g. kanonik Rudolf Janežič se preseli v stolni kapitelj. — Č. g. gor., je postavljen za duhovnega vodjo v bogoslovno semenišče v Mariboru.

d Kralj kot krstni boter. Kmetu Ljubi Glišiču v Visokem se je rodil osmi sin. Glišič je po starem običaju prosil kralja, da bi kumoval detetu. Kralj je prošnji ugodil in poslal na krst kot svojega zastopnika polkovnika Stefanovića. Otroka so krstili za Aleksandra.

d Nov abecednik. V državni tiskarni v Belgradu so začeli s pripravami za nov abecednik, ki bo veljal za vse osnovne šole v državi. Načrt za abecednike je odobrila kongres Prosvetnega sveta. Abecednik bo imel slike v barvah.

d Kit. Pri Porto Feraio ob Tirenskem morju so opazili v morju dva kita. Enega

so ujeli. Dolg je bil 12 m in težak čez 40 kvintalov.

d Radić v Sloveniji. Stjepan Radić se nahaja nekaj dni v Rogaški Slatini na odhodu. Dnevno prihajajo k njemu delegati slovenskih radičevskih organizacij, da mu referirajo o žalostnem stanju njegove stranke v Sloveniji. V avgustu namerava prirediti Radić shod v Savinjski dolini. Vabijo ga tudi na shod v Ljutomer, katerega prirede ob priliki konjskih dirk, toda Radić je udeležbo odklonil.

d Radić »čukarije obsojen. Deželno sodišče je obsodilo odgovornega urednika »Jutra« Adolfa Ribnikarja na denarno kazen 2500 Din, ker je objavil neki članek, v katerem se psujejo Orli z besedo »čukarija«. To naj bo v pouk vsem nasprotnikom orlovstva, pa tudi vsem našim, da bodo pri vsaki taki surovosti in nespodobnosti poiskali pravico.

d Češkoslovaški parlamentarci posejijo Jugoslavijo. Iz Prage poročajo, da je skupina češkoslovaških parlamentarcev danes posetila jugoslovanskega poslanika Iešiča. Razpravljali so z njim glede izleta, ki ga nameravajo prirediti v Jugoslavijo meseca oktobra. Ob imenovanju priliki bodo posetili jugoslovanske parlamentarce.

d V salonski vagonih se je vozil zadnje mesece g. Radić, čeprav ni ne minister, ne poslanec. Te vozove so mu dali na razpolago državni podtajniki Radičeve stranke. Sedaj je minister za promet odredil, da tudi državni podtajniki nimajo pravice do teh voz.

d Za poplavljenec je nabral Rdeči križ že 1.800.000 Din. Samo Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander je dal 1.200.000 Din.

d Rumunskega prestolonaslednika, ki je še mal deček, je ugriznil stekel pes.

d Vročina in nevihte. V Ameriki je v tednu pred sv. Jakobom pritisnila strašna vročina. Solničarica je zadela v samem Njujorku 66 oseb. V vzhodnih državah je bilo okrog 100 mrtvih vsled vročine. Za vročino so prišli viharji, ki so grozno razsajali. V sadovnjakih samih cenijo škodo na 300 milijonov dolarjev.

d V »Gazetu« milu so našli zlatnike sledeči: g. Franciška Kovač. Lokrovce pri Celju, kupila milo pri tvrdki Franc Kolenc, Celje, g. Milja Mišljatinovič, Luščani pri Glini, kupila milo pri tvrdki Stevan Štekovič, Glina, g. Kata Solaje, Novo Selo pri Sisku, kupila milo pri tvrdki Viktor Krklec, Sisak, g. Fanči Gjurin, Kamnik, kupila milo pri tvrdki Makso Zargi, Kamnik, g. Franja Krieger-Dolinšek, Krško, kupila milo pri tvrdki Ivan Radanovič, Krško, g. Franciška Sežun, Cerknica, kupila milo pri tvrdki Ivan Lavrič, Cerknica, g. Alojz Tomc, Kozarje pri Dobrovi, kupila milo pri tvrdki Fran Javornik, Vič, g. Ana Vodopivec, Stara vas pri Vidmu, kupila milo pri tvrdki Rupert Škerbec, Videm-Krško, g. Barica Milos, Senj, kupila milo pri tvrdki Nikola Modrič, Senj, g. Pavao Mržan, Karlovac, kupil milo pri tvrdki »Konzum«, Karlovac.

d Toča je hudo pobila po Loški vasi, Gor, in Dol. Gradišče, Dol. Polj, Rumenja vasi, Straži, Valta vasi in naprej do Novega mesta. Polje zbito, trta uničena. Toča je napravila veliko škodo na hišah, ker je šipe pobila.

d Cene padajo. Dosedaj je bilo samo tisto poceni, kar je moral kmet prodati. V zadnjem času so pa cene tudi takim predmetom, ki jih kmet ali obrtnik nujno rabi, zelo zelo padle. Vsemogoče stvari kakor obleko, čevlje, pohištvo, plug, brano, konjsko opremo, kolo (bicikel), fina stenska ura šivalni stroj, celo enodružinsko hišo dobiš za malenkostno ceno 10 Din, če naročiš srečko »Loterijskega odbora« Društveni dom Trbovlje. Glej, da ne prideš prepozno! 22. avgusta se vrši žrebanje. Srečko dobiš tudi pri vsakem orlovskem odseku.

d Strašen dogodek. Na Češkem je strela zadela tri otroke. Dva sta bila takoj mrtva, tretji pa je prišel k sebi, a je bil zelo opečen. Praznoverne ženske so otroka zakopale v zemljo, češ, da bodo s tem opeklino takoj prenehale. Otrok pa se je tako zakopan do vratu vsled pritiska presti zadušil.

d Smrtno se je ponesrečil Ivan Orešnik, kovaški mojster v Trbovljah. Električni tok ga je ubil pri napeljevanju vodovoda. Star je bil šele 24 let in med prebivalstvom splošno priljubljen. Njegovim starišem in ženi naše sožalje, rajnemu pa naj sveti večna luč.

d Utonil je v Zagrebu Ignacij Tesko, doma iz Sv. Jurija pri Celju.

d Pod vlak se je hotela vreči na zagrebškem kolodvoru 23letna delavka Olga Mlakar, doma iz Krškega. Ljudje so jo v zadnjem hipu rešili. Izjavila je, da jo je gnal v smrt obup.

d Prebivalcev so v Češkoslovaški našli pri zadnjem uradnem štetju 1. januarja 1926 14.244.000. V zadnjih petih letih je prebivalstvo naraslo za 631 oseb.

d V planinah ponesrečil. Pavle Šuman je izginiel v planinah. 22. julija je šel preko Mrzle gore v Logarsko dolino k svojemu očetu dr. Janku Šumanu, pa ni prišel čez in doslej so ga zastonj iskali. Gotovo mu je Mrzla gora pripravila prerani grob.

d Bomba ubila dva pastirja. Pri vasi Livari sta pastirja Slavko in Mato Markovič našla na paši bombo, s katero sta se začela igrati. Bomba je nenadoma eksplodirala in oba pastirja ubila.

d Ljubezniva žena. Neka Marija P. je v gostilni v Meliju nad Mariborem nagovarjala dva delavca, da jima plača jesti in piti, samo, če ubijeta njenega moža. Delavca sta jo ovadila žandarmeriji.

d Uboj iz ljubosumnosti. Pod Ljubično pri Poljčanah, župnija Loče, se je pri posestniku Gumzeju pretaklo nedeljo popoldne ob pol šestih pripetil žalosten slučaj, ki je končal z ubojem. Dva delavca iz tovarne za vpognjeno pohištvo na Zbelovem — oba se pišeta Gumzej, a nista v sorodu — sta se radi dveh delavk sprla in je starejši Gumzej, mlajšemu, 18letnemu tovarišu, zasadi nož v strugalnik v prsa ter mu prerezal žile. Ranjeni se je v nekaj minutah združil mrtev na tla. Drugi dan so ga odpeljali v mrtvašnico v Loče. Ubijalca pa je orožništvo odvedlo v konjiške zapore.

d Navrtana blagajna. Vlornilci so navrtali blagajno na kamniškem kolodvoru in odnesli 3000 Din. K sreči več denarja ni bilo v blagajni.

d Sovraštvo in prepir s smrtnim izidom. Zadnje nedeljo v noči sta se sprla med seboj na cesti v Bistrici pri Limbušu dva delavca iz ruške tovarne Anton Sagadin in Lipnik. Prepri so je razvil v pretepu in med ravsanjem je sunil Lipnik Sagadina z nožem v desno stran prs tako močno, da je ta 10 minut nato umrl. Ubijalec Lipnik je pobegnil po zločinu neznanu kam z izjavo, da si bo sam končal življenje.

d Na Fužinah pri Ljubljani so tekoma letičnjega leta potegnili iz Ljubljaniče že 14 utopljenecv, ki so deloma po nesreči utonili ali pa šli v vodo s samomorilnim namenom. Trupla se ustavijo na Fužinah ob jezovih, oziroma pri zatvornicah.

d Samomor treh kmetov. Samomori med kmeti so silno redek pojav in kadar nastopijo, so znamenje izredne stiske. V Vojvodini so se obesili Franjo Vitman, Kuzma Drenovački in Marko Ljubičič. Vzrok samomorov je beda in težko življenje.

d Tatinski cigani. Iz poplavljenih krajev v Bački in Baranji javljajo, da so se cigani združili v razbojniško četo in sedaj na malih čolnih kradejo po zapuščenih vaseh. Pregarjajo jih ravno tako v čolnih oddelki žandarjev.

d Ubili so ga. Na Gor. Sušicah v gostilni (obč. Toplice) so se v noči 24. in 25. julija t. l. stekli fantje iz Gor. Sušic in Dobindola in z meterskim polenom in nožem usmrtili fanta I. Povše iz Dobindola. Nesreča nikdar ne počival!

d Rejenko sta ubila. Pri nekem očmu in teti v okolici Vojnika je živila sirota rejenka, 4 leta stara. Oba reditelja sta jo pretepała in jo nazadnje tako pretepla, da je revica izkravela in umrla. Suroveža je orožništvo odpeljalo v zapore.

d Katoliški misijonci št. 11. in 12. izideta koncem tega meseca skupaj v enem zvezku na 32 straneh. Naročniki naj blagovljijo to naznanje vzeti, da ne bodo brez potrebe lista reklamirali. — Uprava »Katoliških misijonov«.

d Nov zobni atelje. V Ljubljani na sv. Petra cesti 27, je otvoril nov zobni atelje gosp. Jož. Kovačič. bivši zobotehniški asistent pri g. dr. Praunseisu. — Več glej v oglasu.

d »Brezalkoholna Produkcija«, Ljubljana, Poljanski nasip 10/VI, pošlje vsakemu naročniku »Domoljuba« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal!

DOBRO BLAGO! NIZKE CENE!

»OBLAČILNICA«

manufaktur, trgovina na debelo in drobno
Ljubljana, Miklošičeva cesta 7

ima najlepšo in največjo izbiro raznega sukna, hlačevine, volnenega blaga za ženske obleke, barhenta, flanele in drugega perilnega blaga

po izredno nizkih cenah.

Naročniki »Domoljuba«, kupujte manufakturno blago le pri »OBLAČILNICI«.

ROMARJEM NA TRSAT!

Odbor Kat. prosvetnega društva Škofja Loka javlja tem potom priglajencem sledeče: odhajamo 13. avgusta zvečer ob 21.36 iz postaje Škofja Loka, na vsako postajo, kjer vstopite, pride eden od našega odbora. Po belem traku na levem rokavu ga boste spoznali. Ta Vas bo tam sprejel in oddelil v naš vlak, kjer boste že imeli prostor pripravljen. Bodite na vseh postajah pol ure pred odhodom vlaka. V vlaku pa označimo z napisi posamezne kraje in vstopite samo v tiste vozove in oddelke, kjer je Vaš kraj napisan: kot n. pr. »Jesenice« vsi okoličani Jesenic, »Tržič« vsi iz Tržiča, »Selčanice« vsi iz doline, »Poljanci« vsi iz doline, »Podnart« vsi iz te okolice, »Škofja Loka« vsi iz mesta in okolice, »Pevski zbor« vsi društveni pevci, »Duhovniki« vsi p. n. gospodje. Za razna pojasnila pa se obračajte v vsem na pisarno »Vodstva«, ki bo v posebnem kupeju. Vsi člani vodstva bodo nosili na levem rokavu bel trak z napisom »Vodstvo«. Bodite povsod točni in mirni, ker se bo vse potrebno oskrbelo. Upamo, da bomo lahko šli v nedeljo na Reko. Na morje pa gremo v nedeljo ob 10. Za vse boste dobili natančna navodila v vlaku in na Trsatu. Vzemite s seboj jedila in kake deke ali podobno, da boste lahko malo počivali. Priglase se sprejema še do 9. avgusta. Nadaljna navodila slede v »Slovenec«.

ŠTIRISTOLETNIKA CERKVE SV. MARJETE V ŽLREBH.

V zadnji številki Domoljuba smo omenili, da je cerkev sv. Marjete stara že 400 let. Danes hočemo to nekoliko pojasniti. Izletnike k Sv. Katarini nad Medvodami vodi pot mimo sv. Marjete. Cerkev je sezidana v gotskem slogu in obrača s tem nase pozornost zlasti tistih krogov, ki se zanimajo za domačo umetnost. Vrh slavo-loka v cerkvi je zapisana letnica 1526. Iz tega sklepamo, da je bila cerkev tedaj dozidana. Verjetno je, da je stala na tem kraju že davno prej druga, seveda manjša cerkev. L. 1511. je bil strahovit potres, ki je v naši domovini podrl skoro vse zidane stavbe, zlasti gradove in cerkve. Bržkone je porušil tudi staro cerkev sv. Marjete, gotovo pa bližnji grad Jeterbenk. (Beseda je nastala iz Hertenberg (Hart = gozd). Tega gradu lastniki niso več popravili, ampak zapustili. Iz razvalin so pa ljudje sezidali novo cerkev sv. Marjete. Cerkev je 19.5 m dolga in 8.5 m široka ter bi zadostovala marsikje kot župna cerkev. Imela je še l. 1631 pet oltarjev. Vizitacija tega leta pa je ukazala, da morajo oltar pred cerkvijo poleg vrat odpraviti in pozneje so še oltar sredi cerkve prestavili na evangelijsko stran, prejšnji oltar na evangelijski strani pa odnesli. Sedaj ima cerkev le še tri oltarje. Močno zidani in široki zvonik stoji ločen od cerkve ter je s cerkvijo zvezan z lesenno lopo. Pred vojno so viseli v zvoniku trije zvonovi iz l. 1654, 1746 in 1751. Vojska jih je pobrala.

Zid krog cerkve in krog zvonika so postavili l. 1738; pokopavali pa tu niso nikoli. Cerkovnikovo hišo so postavili l. 1668. Cerkve same ne bomo popisavali. Naj si jo rajši vsak potnik, ki gre todi mimo sam ogleda in se prepriča o pomembnosti te starodavne cerkve.

VELIKI LIPOVEC.

Dne 22. julija nas je zadela strašna nesreča. Toča je v par minutah uničila skoro vsa polja in sadno drevje. — »Domovine« je precej v naših vaseh. Nekateri zagrizenci le nočejo izpregledati, kakšno škodo nam dela tako slabo protiversko časopisje. Z »Domovino« in »Kmetiskim listom« proč. Ali ne vidite, da ravno bralci teh dveh listov najbolj vneto zabavljajo proti duhovnikom. In poštenjaki so tudi. Saj vsi poznamo še povest o ukradenem kocu na zadnjem sejmu.

ŠT. JURIJ POD KUMOM.

V nedeljo dne 8. avgusta priredi Orlovski odsek Zagorje prvi izlet v Št. Jurij. Orli bodo dopoldne pri sv. maši, popoldne po litanijah pa bo javna telovadba. V naši župniji kaj takega še nismo videli, zato bomo vsi prišli, pa tudi sosodje bodo napravili izlet k nam.

STRMA NJIVA.

Priljubljeni romarski shod na zeleni Strmi njivi pri Kolovratu se vrši to nedeljo, 8. avgusta. Prvo duhovno opravilo bo ob 6. drugo pa ob 10. uri. Kakor nekaj tako tudi letos prihitite na znano božjo pot.

DOBJE PRI PLANINI.

Živeli smo precej v slogi in srednjem zadovoljstvu. Zadnji čas so se pa razmero precej poslabšale, davki vedno naraščajo, naši že tako pišli dohodki so se pa še znatno zmanjšali. Povodenj nam je naredila dosti škode na poljih. Železi bi bilo, da bi se n. pr. na Planini ustanovila mlekarina, da bi lahko okoliški kmetje oddajali mleko (ki ga je jako veliko), in vsaj na ta način dobili kak dinar. Birmo smo imeli 18. julija t. l. Vršila se je na prostem. Ljudje so zelo odobravalni ta ukrep prevz. škofa g. Karlina. Posebna požrtvovalnost gre domačemu župniku g. dr. Ivanu Žagarju. Odkar so se raznesle govorce, da nas gosp. župnik mislijo zapustiti, smo žalostni. Od vsakega dobjana slišiš: »škoda jih je.« Želimo jim na novem mestu srečo, ter obetamo, da jih nikoli ne pozabimo.

Priporoča se PRVI SLOVENSKE ZAVOD

Vzajemna zavarovalnica

LJUBLJANA — DUNAJSKA CESTA 17

ki je edini te vrste! — Podružnice v CELJU,

Breg št. 33 — ZAGREB, Haeclnova ulica 12 —

SARAJEVO, Koroščeva ulica 15 in v SPLITU, ulica XI. puka.

SKOCJAN PRI DOBU.

Zadnji dopis o odkritju spominske plošče v »Domoljubu« so nekateri malo narobe razumeli. Vsi smo se veselili odkritja, vsem je bilo všeč, vsi smo pri tej priložnosti od srca molili za naše ranjke in po svojih najboljših močeh smo počastili njih spomin.

PREČNA.

Škoda, ki jo je naredila toča 22. julija, je zelo velika. Sedaj se to še posebno vidi. Mnogi so morali koruzne štrle kar posekati, njive preorati in posejati z repnim semenom ali z ajdo, če so jo mogli kje dobiti. Radi vednega dežja ni pričakovati kaj prida ajdove žetve. V nedeljo dne 25. julija — kakor hitro je dobil obvestilo — je prišel naš poslanec dr. Kulovec in je ogledal škodo po toči. Takoj se je zavzel pri oblasteh za pomoč. Dobil je zagotovilo, da se bo po toči prizadetim spregledalo pri zemljiškem in dohodninskem davku. V Belgradu je dr. Kulovec pojasnil ministrom škodo in prosil za podporo v denarju in za brezplačno koruzo. — Poslanci SLS so vedno skrbni in delovni za blagor ljudi. — Posojilnico, če bi jo še imeli, bi prav rada tudi kaj pomagala. Vedno bolj spoznavamo, kako potrebno je, da imamo tudi v Prečni domačo hranilnico in posojilnico.

PREČNA.

Lansko leto je bila prenovljena cerkev na Dol. Kamencah. Letos so se s prav hvalevredno vnemo lotili popravila cerkve na Gor. Kamencah. Dasi spadajo pod ta zvon komaj štiri male vasi, so vendar prostovoljno zbrali potrebni les in denar, delavcem pa dajali hrano, da so prav lepo dovršili svoje delo. Zvonik se postavlja z novim »klobukom«, cerkev pa z »novo obleko« in osnaženimi oltarji. Ključarjema Jože Kocijančič in Virc Janez gre posebna hvala za skrb in delo. Bog plačaj njima in vsem dobrotnikom obilno.

LUŽARJE.

Prejšno nedeljo se je pri nas vršil prvi politični shod SLS na Kaupi pri gosp. Jakliču. Poročal je naš poslanec Škulj. Povedal nam je toli zanimivega, da le obžalujemo, da ni bilo večje udeležbe, čemur je bila vzrok košnja in malo nezadostno obveščanje. Kaj lepo se nam je zdelo, ko je gosp. poslanec poudaril, da v podporah osobito hrani, pač nikdo ne bo iskal stranke kot to delajo samostojneži v velikolaškem okraju, ko dele koruzo le svojim pristašem, koruzo, ki je prišla z državno podporo. Tako so nekemu somišljeniku odrekli že naloženo koruzo, ko so se spomnili, da je pristaš SLS. Ko je pa poslanec Škulj skomandiral vagon lepe koruze občinu Lužarje, je izrecno naročil gosp. županu, naj se dá koruzo vsem brez razlike strank. Nasmejali smo se, ko smo se spom-

Da bodete **zadovoljni** z res dobrimi

vrvarskimi izdelki

zato je treba naročiti tako blago le pri

Ivan N. Adamič
Ljubljana, Sv. Petra cesta 31

ali podružnicah v Mariboru, Vetrinjska 20 ter Kamnik, Šteta 4.

nili, da je hotelo par samostojnežev vagon razriniti, ko so polnili vreče s koruzo dobljeno po g. Škulju! In res z razdelitvijo smo zadovoljni! Shod je končal z soglasno zaupnico Jug. klubu in posebno zahvalo g. Škulju. Povabili smo gosp. poslanca naj pride še. Za takrat pa oskrbimo večjo udeležbo!

TRŽIČ.

Kakor poroča zadnja številka »Pravice«, glasilo kršč. soc. delavstva, je načelstvo »Strokovne zveze tovarniškega delavstva« sporazumno z našo tržiško skupino sklenilo, da organizira za 16. in 17. oktobra 1926 v Trziču »Prvi strokovni kongres tovarniškega delavstva«. Načelstvo »Strokovne zveze tovarniškega delavstva«, pomnoženo s strokovnjaki, že izdelujejo kongresu dnevni red tako za konferenco delegatov dne 16. kakor tudi za splošno zborovanje dne 17. oktobra. Tržiška skupina pa je radevolje prevzela skrb, da kongres pripravi. — Mi ta kongres pozdravljamo. Gotovo je namreč, da bo zlasti na Trziču, kjer se šopiri nadula socialna demokracija, v marsicem bistveno dobro vplival.

JEŽICA PRI LJUBLJANI.

Preteklo nedeljo so se vršile po vsem ljubljanskem in vrhniškem sodnem okraju volitve v okrajni cestni odbor. Volivni okoliši za te volitve so bili tako razdeljeni — najbrž v nekem ljubljanskem strankinem tajnistvu — da bi prinesli poraz SLS. Volitve same so — vsaj pri nas — jasno pokazale, da so bile zgolj politični akt. Z Ježico je n. pr. volila skupno občina Podgorica, ki je, kakor so njeni zastopniki pri teh volitvah pokazali, čisto vsa radičevska in s čimur je tudi ljubljanska radičevska gospoda računala. Za te volitve so se zvezali med seboj vsi, ki so proti SLS: demokrati, komunisti, vseh sort socialisti in radičevci. S svojim kandidatom pa so tudi vsi skupaj pokazali, da niso prav nič gledali na sposobnost. Kandidat SLS gospod Ignacij Plevnik je dobil 14 glasov (ježenski klub odbornikov SLS), radičevski kandidat pa 18. — Ježica pa še daleč ni radičevska!

METLIKA.

V zadnjih par letih je bilo kar pri vseh naših številnih podružnicah napravljenega veliko novega in lepega. Zdaj smo pa dobili še novo svetišče Marijino, prijazen javno kapelo v Radovičih pri Treh farah. Ravno pred 25 leti je na tem mestu dal postaviti posestnik domačin Marko Vajda, ki se je tedaj povrnil iz Amerike. Po 25 letih se je imenovanj zopet zavzel in s pomočjo sovaščanov in blagih dobrotnikov je nastala iz majhne kapelice lepa velika kapela, v kateri se sme darovati daritev sv. maše. Čast in priznanje majhni vasi, ki se ni ustrašila velikega dela in ga je res krasno izpeljala! — Slovesna blagoslovitev novega bivališča Karmelske Matere božje je bila 18. julija. Venci, mlaji, slavaloki, pritrkavanje v sosednjih cerkvih, izredno lepo vreme in ogromna množica ljudstva, vse to je pripomoglo, da se je slovesnost izvršila kar najlepše. Blagoslovitev in slovesno sv. mašo je opravil g.

dekan iz Suhora Jakob Pavlovič ob asistenci domačina g. vzgojnega vodje M. Stularja in domače duhovščine. Slavnostni govor je pa govoril zunaj pred kapelo gosp. kaplan A. Vovk. Navzoča je bila tudi blaga dobrotnica domačinka gospa Bara Kramar, ki je ravno par dni preje prišla iz Amerike obiskat svojo mater in rojstno vas. Po cerkvenem opravilu je prav po ameriškem načinu v krepkih besedah pred kapelo pozdravila zbrano ljudstvo, ki se od prijazne kapele kar ni moglo posloviti. Po slovesnih večernicah jih je bilo sprejetih 54 v karmelsko bratovščino. Naj ta dogodek, ki je bil združen pač z mnogimi žrtvami, utrjuje v nas navdušenje za čast božjo!

VRHNIKA.

(Romanje na Sv. Goro pri Gorici.)

Dne 28. in 29. avgusta t. l. prirede Vrhniški župljani romanje na Sv. Goro pri Gorici. Odhod 28. avgusta ob 7. uri zjutraj s postaje Verd, prihod v Trst okoli poldne, kjer se pomudijo do večera. Zvečer odhod v Gorico in na Sv. Goro, kjer ostanejo do nedelje opoldne. Kdor bi si hotel ogledati Gorico, bo imel za to priliko v nedeljo dopoldne. Ob 2. uri popoldne odhod z vlakom preko Gorenjske tako, da bodo romarji zvečer že v Ljubljani, oziroma na Vrhniko. Vožnja bo po naših železnicah najbrže znižana, za polovico, na italijanskih pa le deloma. Cela vožnja Verd—Trst—Gorica—Bohinjska Bistrica—Ljubljana—Vrhnika bi stala do 130 Din, morda pa še manj. — Kdor se želi tega romanja udeležiti, naj se prijavi vsaj do 15. avgusta župnemu uradu na Vrhniko ter vplača obnem 10 Din za potni list in stroške. Navesti je ime in priimek romanja, stan, leto rojstva, ime njegovega očeta in bivališče. Legitimacije dobe romarji pozneje potem svojega župnega urada. Če bo treba voznino vnaprej plačati, se bo objavilo pravčasno. — V nedeljo 25. julija so se v naši cerkvi poročili trije pari in sicer: Krojač Ivan Stanovnik s šiviljo Marijo Krašovec, posestnikov sin Matija Gregorka z Antonijo Hodnik in Simon Nikolajevič Svetsky, ki je pred tednom vstopil v našo vero, z Ano Rupnik. Bili srečni! — Pod župno cerkvijo je postavil lično stojnico tukajšnji mesar Matevž Bradeško. S tem je zelo ustregel zlasti prebivalcem gorenjega dela našega trga.

IZ PETROVE VASI

smo v številki 27 »Domoljuba« brali dopis, da kupujejo tam novo brizgalno. Prostovoljno gasilno društvo v Trziču bi jo rado prodalo. Pišite natančno naslov, da se bomo začeli dogovarjati.

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in hlačevine za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10

NAJNO-TABELA (brzi računar) z navodilom in več priložnostmi za merjenje sodov, kadi in lesa se dobi samo za 3 Din. — Denar je poslati na prelo (tudi v znakah). Naslov: FRANC MAKUC, Vinica p. Črnačica.

IZOBRAZBI

Fantovski večeri v pismih.

XIV. Kako postanem modern kmet.

Da moreva to vprašanje vsaj nekoliko povoljno rešiti, mi ne boš zameril, če ti povem dogodek izza mojih zadnjih dni v letošnjem šolskem letu.

Slo je že proti koncu, ko vstopi v našo učilnico okrajni šolski referent, da izpolni svojo dolžnost o nadziranju pouka.

Z otroci smo ravno brali; Travniki, II. del, to je tisto rumeno knjižico, ki jo je lansko leto izdala Mohorjeva družba (pa jo najbrž tudi ti še nisi nikoli vzel v roko). Napisal jo je inženjer Jakob Turk, ravnatelj drž. kmetijsko-kemičnega zavoda v Ljubljani.

Ko ponudim gospodu nadzorniku svoj izvod, tedaj me vprašujoče, skoraj karajoče pogleda, češ, kako pride ta knjiga v stik z učnim načrtom in po njem potrjenim urnikom. Saj je vendar z večkratnimi ozadavnimi predpisi natančno urejeno, katere šolske knjige smejo in morajo rabiti učenci. Toda jaz sem bil gluhi in slepi za vprašujoče in karajoče oči šolskega nadzornika; mesto zagovora in odgovora sem poklical Jurčetovega Miha, da naj nadaljuje z branjem. In Miha in za njim drugi učenci so krepko nategovali pljuča, ko smo brali o snažbi travnikov, o namakanju travnikov, o gnojenju travnikov, o mehaničnem obdelovanju travnikov itd. Tudi nadzirajoči gospod se je pri tem umiril in pazljivo poslušal; po končanem pouku pa me je vendarle še poklical na odgovor zaradi omalovaževanja šolskih predpisov. In tedaj sem povedal strogemu gospodu nekaj takega, kar tudi tebi zapam, dragi fant. Dejal sem približno takole:

»Časi, gospod nadzornik, kot veste, se asi silno spreminjajo tudi za našega kmeta. Ni še dolgo tega, pravzaprav je še vedno tako, kar bi pa ne smelo biti, da kmečki sinovi na splošno učijo kmetijske samo od svojega očeta.

Sin je pri očetu pogledal, kako je treba: gnojiti, branati, orati, okopati, koriti, mlatiti. Od očeta si je zapomnil termin, tedaj je treba sejati in žeti, opleti in sprati. V spomin si je še vtisnil nekaj starih kmetijskih pravil, kot so jih ljudje po lastnih skušnjah dognali in jih tudi še danes najdemo zapisane v koledarjih in prtičah — in dobro je bilo.

Toda dejal sem, da se razmere sčasoma izpremenijo in so se res v zadnjih desetletjih tudi za našega kmeta močno izpremenile. — Minuli so časi, ko je prideloval kmetovalec na svoji rodni grudi, kar je rabil za prehrano svoje družine in mu je nudila domača hišna obrt tudi vse druge najnujnejše potrebščine za življenje. Danes vidimo tudi že na mizi bornega kolarja v najzakotnejši gorski vasi kruh iz noke umetnih mlinov, ki meljejo žito iz oddaljenih krajev. Vidimo pri nas pa tudi

že vsepovsod po gosposko oblečene kmete in kmetice, ki ne poznajo več oblačila iz domače preje. Izpremenilo se je tudi na kmetih vse, odkar je prepregla železna kača svet in se je postavil parni konj v službo brodarstva na širni morski cesti. Z železnico in parobrodom so se znižali prevozní stroški in tako dobivamo iz oddaljenih tujih krajev marsikatero stvar veliko ceneje, kakor bi jo mogli pridelati in izdelati doma. In izprememba političnih in s tem združenih gospodarskih razmer v naši državi sami? Pomnimo, da je danes po mestih in deželi stotisoče delavcev brez posla in brez zaslužka; zato bo treba posvetiti več ljubezni zopet kmetiškemu stanu. Pomnimo dalje, da si naša ožja domovina ne bo mogla opomoči v prvi vrsti s poljedelstvom, ampak z živinorejo, z mlekarkstvom.

V dosegu teh namenov pa je treba pričeti pri mladini. Uvajati jo je treba v način moderne obdelovanja zemlje. V kmetijstvu je namreč prišlo v zadnjih desetletjih marsikaj novega na dan.

Mislimo n. pr. na razno novodobno poljedelsko orodje in stroje, kakor Sackov plug, ročni sejalni stroj za nasev, tridelni železni valjar, Raumarjeva zapirala itd. itd., kar je naredilo poljedelsko delo neizmerno priročneje pa tudi enostavneje. Mislimo na razna umetna gnojila, kakor čilski soliter, amonijev sulfat, kostna moka, Tomaževa žlindra, razni superfosfati itd. itd., po katerih je prišlo v navado tako imenovano intenzivno obdelovanje zemlje, tako, da je mogoče na istem prostoru z umetnimi gnojili štirikrat, petkrat in še večkrat pridelati kot pred 20, 50 leti, pa tudi zemljo trpežno pognojiti kar naprej za pet do deset let.

Mislimo na razna plemena živine, na simodolsko, pincgavsko, bohínsko itd., od katerih je vedno bolj dognano, katera pasma je za ta, katera za oni kraj, katera je boljše za pleme, katera za mesarja, katera za mleko. V zvezi s tem mislimo na razno krmo, kakor lanene tropine, ribjo moko, klajno apno, razne živinske soli, s katerimi si more kmetovalec tudi ob času slabe letine znatno opomoči.

Mislimo, da je današnje dni tudi preprosti kmet hočeš nočeš vse drugače zapleten v gospodarsko življenje kot je to bilo recimo še tik pred svetovno vojno. V dobi verižništva je svet v mnogem oziru postal jama goljufov, tako da se je v kupčijskem oziru prav težko zanašati na medsebojno zaupanje. Revček je, kdor je neizobražen in neskušen v svoji kupčiji in prodaji; pripravljen mora biti, da ga bodo opetnajstili ob prvi priliki in opetnajstili tako, da se mu ne bo mogoče niti pri navidez očitni poljufigi pritožiti na kako oblast ali kam drugam.

Po vsem tem je jasno, da mora kmet, če hoče biti modern, v mnogem oziru ob-

delovati svoj dom na podoben način, kot so ga obdelovali njegovi predniki. Mora biti priden pri delu, mora branati in orati, saditi in sejati, kot je to delal njegov oče in njegovega očeta oče. Gorje kmetu, ki bi hotel samo s knjigami in časopisi, pa bodisi le s strokovnimi, gospodariti. Tak bi jo kmalu zavozil.

Vendar pa je tudi gotovo, da se mora kmet prilagoditi tudi časovnemu napredku. Slabo bi naletel, kdor bi trdil, da nje-ga prav nič ne briga moderni napredek. Tak zasluži, da mu v obraz povemo, da je nazadnjak, pa bodisi da ima samo za eno kravo kmetije. Brez duševnega napredovanja v kmetijski stroki današnje dni ne bomo prišli naprej.

Prav stori torej kmečki gospodar, kateremu pripuščajo cenarna sredstva, da pošlje svojega sina na višjo kmetijsko šolo, da se seznaní z agrarno vedo. Seveda mora tak oče tudi gledati, da sin, ko se vrne, ne ostane samo učenjak, ki bi hotel očetovo kmetijo izrabljati v učenjaške poskuse, ampak kmet, ki hoče posestvo v polni meri gospodarsko oskrbovati. Sin naj se zaveda, da so profesorji pač profesorji, ki znanstvene nauke ugotavljajo, kmet pa je poklican, da te nauke praktično spravi do veljave.

Pa tudi srednji posestniki dobro storijo, da pošljejo svoje sinove h kakemu zimskemu strokovnemu tečaju, da tako k praktičnemu delu pridobijo tudi nekaj teoretične naobrazbe. V tem smislu bi morale biti — kot je po vsej pravici poudarjal na zadnjem katoliškem shodu l. 1923. v Ljubljani g. Rud. Pečjak — prikrojene ne le strokovne kmetijske, ampak vse naše tako imenovane meščanske šole. Te šole bi morale biti pravzaprav višje ljudske šole. Uprav na teh šolah bi moral dihati ves pouk veselje do kmečkega, rokodelskega in drugega ročnega dela. Imeti bi morale te šole obsežne vrtove, delavnice za ročna dela, pralnice, kuhinje itd. Iz teh šol bi morali priti napredni kmetovalci, izobraženi poliriji, stavbni mojstri, obrtniki, ravnatelji po tovarnah itd.

Kaj pa, dokler nimamo teh šol? Kaj pa s kmečkimi sinovi onih starišev, ki svojih otrok ne morejo pošiljati v strokovne kmetijske šole? Kaj pa s hlapci in deklami, pastirji in pastiricami, ki se istotako ukvarjajo s kmečkim delom? Ali naj jih prepustimo samim sebi, da jo nekega lepega dne pobrišejo drug za drugim v tovarne, v tujino, tako da bodo tudi večje kmetije v vedno večji zadregi za kmetske delavce?

Ne! Tudi tem je treba dati veselja do kmečkega dela. Tudi ti morajo vedeti, zakaj jemljem za to njivo ta gnoj in ne onega, zakaj gojim v tem kraju to pasmo in ne one, zakaj sem uprav to leto posejal mačji rep namesto pšenice, švedsko deteljo namesto lucerne.

To pa mora doseči samo izobrazba potom strokovnih knjig, doseči naša izobrazevalna društva — a v prvi vrsti je v dosegu tega namena poklicana tudi naša osnovna, zlasti še ponavljajna šola. Se odraščem

človek se namreč težko pripravi, da bi predelal knjigo, kot smo jo zgoraj omenili, Turkovo: Travnništvo, kaj šele, da bi to hotel mlad, na vse strani razmišljen človek. Naravnost junaško delo bi bilo, če bi se lotil z resnobo te vrste berila.

Kar pa sam ne bo storil, to bo storil v družbi pod modrim vodstvom izkušene prijatelja, kot bi morali biti vsi voditelji naših društev in posebej ljudsko-šolski učitelji. Le-ti bi morali že v ljudski šoli buditi vsaj smisel za strokovno kmečko naobrazbo, v ponavljalni šoli pa z vso resnobo po danem načrtu stremiti za tem, da dobi vsak kmečki človek podlago in smisel za novodobno poljedelstvo. V tem smislu — tako sem končal svoj zagovor pred okrajnim šolskim referentom — se nisem pregrešil, če sem kljub danim predpisom prebiral že z ljudskošolskimi otroci Turkovo: Travnništvo.

In tako nekako naj tudi Tebi končam to pismo, dragi fant. Ne pusti, da bi strokovne knjige, katerih je že toliko izdala zlasti Slovencem družba sv. Mohorja, jemale konec po raznih policah in omarah; ne pusti svoje mladosti brez čitanja strokovnih knjig, ne pusti, da bi vaša društva ne prirejala nikakih strokovnih predavanj in ne imela strokovnih tečajev! Le tako postaneš moderna kmet in kot tak boš znal zahtevati, da postanejo tudi naše šole — zlasti ponavljalne šole, katerih se današnje dni bojita posebej tako učitelji kot učenec — prave pripravnice za posamezne stroke naših ljudi, posebej kmečkih ljudi.

V tem napredku Ti želi mnogo uspehov in Te iskreno pozdravlja do prihodnjega pisma Tvoj vaški učitelj.

Verska manifestacija v Kamniku.

25. julij je bil za kamniško dekanijo lep in važen dan. Okrog 2000 moš in fantov je prihitelo iz vseh strani prostrane kamniške dekanije, da javno izpričajo svojo vero v Kristusa, našega euharističnega kralja, se javno posvete njegovemu presv. Srcu ter se po govorih naših vzornih moš še bolj navdušijo za dosledno praktično krščansko življenje v družinah in v javnosti. Trume moš in fantov so napolnile lepo nadihno cerkev v Kamniku do zadnjega kotička. V lepem, navduševalnem govoru je preč. g. dekan in kanonik Ivan Lavrenčič pojasnil pomen in važnost verske manifestacije ter navduševal navzoče za neustrašeno pričevanje katoliškega načela, vere v Kristusa in njegovo cerkev. Ginjača je bila skupna posvetitev vseh moš in fantov presv. Srcu Jezusovemu, kateri je sledila veličastna himna: Kvišku zdaj dekanija vsa... Pel jo je 80 moš broleči združenih moški zbor, ki je pel tudi med sv. mašo, katero je daroval vlč. g. p. Alojzij Žufek D. J. Nadzupna cerkev je bila slovesno razsvetljena. Po sv. maši so trume moš in fantov odšle na vrt h »Kristofa«. Tu je g. dekan in kanonik I. Lavrenčič v navdušenih besedah pozdravil navzoče govornike, župane, občinske svetovalce, navzoče re-

dovno in svetno duhovščino, ki je, kar je mogla, storila za dobro udeležbo pri tej manifestaciji. Sporočilo je pozdrav prevz. g. knezoškofa, ki so ga navzoči sprejeli z velikim navdušenjem. Z istim navdušenjem so zbrani mošje in fantje sprejeli udanostne izjave presvetlemu g. knezoškofu, sv. Očetu Piju XI. in Nj. Vel. kralju Aleksandru. Zatem je g. predsednik pripravljalnega odbora predlagal predsednikom zborovanja našega vrlega g. dr. Dominika Žvoklja, odvetnika v Kamniku, ki je v kratkih, a jedratih besedah opozoril na velike naloge, ki nas katoličane čakajo v bližnji bodočnosti v naši državi. Govoru g. dr. Žvoklja je sledilo živahno odobravanje. Sledili so govori polni važnih, času primernih našim možem in fantom potrebnih navodil za njihovo domače in javno življenje. G. dr. Basaj je fantom podal šopek iz rožmarina, lilije in nageljna, bodreč fante k zvestobi v veri, k čistemu, brezmadežnemu življenju pod varstvom Marijinim in k srčni ljubezni do Kristusa v sv. R. T.

G. dr. Matija Lavrenčič je bodril mošje k pravemu krščanskemu družinskemu življenju ter pojasnil prevažna vprašanja o krščanski šoli in krščanskem zakonu. Poudarjal je, da nam katoličanom v naši državi nihče ne bo metal pravic, ki jih imamo, za nami, ampak, da si jih moramo sami izvojskovati. Tretji govornik g. urednik Tersegata v pa je v sijajnem govoru označil kakšen mora biti katoliški moš v javnem življenju. Vsem govorom so sledila burna odobravanja, kar je pričalo, kako so govorili možem in fantom iz srca. Veličasten shod je zaključila mogočna himna »Povsod Boga...»

Polni navdušenja in hvale so odhajali mošje in fantje domov z enodušnim priporočanjem: Lep je bil naš dan.

PRAVOSLAVNI SRBI O SVOJI PRAVOSLAVNI SRBSKI CERKVI.

V Beogradu izhaja list »Politički glasnik«, glasilo one srbske mladine, ki ni vdana svoji domovini, kralju in svoji cerkvi le z jezikom, ampak tudi s srcem. In kaj piše urednik tega lista o srbski cerkvi: »Splošni položaj, v katerem se nahaja naša ortodokсна cerkev je pomilovanja vreden: na vseh poljih opazujemo pomanjkljivosti in velik nered. Tri stvari so pa zlasti, ki nas s strahom navdajajo za bodočnost naše cerkve.

Prvi vzrok naše slabosti je ta, ker manjka naši cerkveni organizaciji notranje moči. Zakaj najboljši patriarh ne more dati cerkvi notranje odporne moči.

Tretji vzrok je popolna odvisnost naše cerkve od državne oblasti. Neodvisnost duhovnih zadev od posvetnih zadev je bistveni predpogoj, da morejo duhovne stvari obstati. Tega pa manjka pri nas, ker je oblast patriarha naše cerkve odvisna od vsakokratne vlade. Sicer pa je ta tretji vzrok le posledica prvih dveh.

RADIČEVA VERA.

Radič je na shodu v Imockem zatrdil Hrvatom, da je pravoslavna vera dobra, naša katoliška, da je boljja, ker je boljje organizirana.

S tem je Radič zatrdil, da so vse vero dobre, dobre pač zato, ker vere ni mogoče podpreti z dokazi razuma. Z drugo besedo, ali je Bog ali ga ni, mi tega ne vemo, zakaj vera je samo čustvo srca. Kakor se pa mi njejo druga čustva srca, tako se menja in jih je treba, če to kaže, zameniti tudi verska čustva.

Kam pa vodi taka trditev, je zopet jasno. Če je vera samo čustvo srca brez trdnih umskih dokazov, brez podlage za resnico, potem jo smeme zavreči, kadar se mi poljubi. Če pa to, potem smem tudi vse storiti, kar mi je všeč. Saj če je vera le čustvo, so pravitako čustva tudi vsi verski predpisi. Če jo torej bilo včeraj čustvo, da ne kradem, naj to čustvo danes, ko mi kaže drugače, odstopi, in jaz se polasim tuje lastnine. Prav tako pa smem na podlagi svojih verskih čustev — ki nimajo po Radiču noben podlage za resnico — tudi ubližati, ropati, moriti, sploh živeti, kakor so mi poljubi.

Nič se torej ne čudimo, če ti učeniki primerno tem svojim naukom tudi žive, toda gorje, ko bo tudi ljudstvo zašlo te nauke izpolnjevati. Takrat nastopi pogib človeškega rodu.

ŽENA PRI TURKIH IN POGANIH.

V Indiji pripada 60 milijonov prebivalcev muslimanski (turški), a ostale štirinajst petine bramanski veri. In kakšno je stanje žene med temi prebivalci? O tem beremo v listu »Wissen und Glaube« (maj 1926) sledeče:

Zivljenje muslimanke nima drugega pomena kot, da je orodje v rokah moževih, s katerim ustreza svojim željam. Odtod tudi ona zaostalost in maščevalnost, ki je opazujemo v dušah muslimank. Nimajo in tudi ne morejo imeti v sebi nobene blagosti in plemenitosti.

Če pa je življenje muslimanke strojno, je življenje braminke naravno okrutno in nečloveško zlasti življenje vdov. Bramani so namreč še vedno prepričani, da je žena samo privesek možev. Če torej mož umre, mu mora tudi žena slediti v smrt. Odtod postava, da se žena-vdova živa sežge. Če pa se ne sežge, mora živeti življenje, ki je hujše od smrti na grmadi — Sicer je res, da so velevlasti prepovedale dale seliganje vdov že l. 1829, toda bramani so protestirali zoper tako prepoved, češ da je to napad na svobodo vesti.

Zares srečna krščanska žena, ki jo osvobodila tolikrat osvraženo krščanstvo.

Cenjene naročnike, ki prejema »Domoljub« pri domačem poverjenstvu in so plačali samo za prvo polovico leta 1926, opozarjamo, da je sedaj skrajni čas za obnovitev naročnine za drugo polletje. Oni p. n. naročniki pa, ki so gledali »Domoljub« zanaprej kakršnokoli premembo, naj to takoj sporoče svojem poverjenstvu, da more isto pri naši uredništvu pravočasno določiti stalno število izpodbod do konca leta.

OD DANES IN VČERAJ

BEG VEČKRATNEGA MILIJONARJA.

Bayard Brown je umrl. Bil je sin bogatega tovarnarja. V mladosti in v prvih moških letih je bil trgovec na veliko, imel je izredno srečo, v curkih se je vsipal denar nanj, ni vedel, koliko ima. Okusil je vse do skrajnosti, kar more dati ta svet, bil je priljubljena oseba v najfinejši angleški in v najfinejši ameriški družbi. Zraven je bil pa še velik dobrotnik človeštva in je dajal na vse strani. Ko je bil star 39 let, je prišel do meje svoje moči; s to denarno močjo je bil dotedaj dosegel vse, takrat mu pa ni nič koristila. Imel je rad mlado dekle, ona ga pa ni marala in mu je dala čutiti, da je še drugo kraljestvo na tem svetu, ne samo kraljestvo denarja. To je duševno kraljestvo, in tam je bil on reven in brez moči. Njegov ponos je bil od tega spoznanja tako zadet, da se mu je življenje med ljudmi zagmusilo. V tistih dneh si je bil dal lahkomišelniki angleški prestolonaslednik zgraditi izredno krasno jahto (to so posebne vrste ladje; navadno jih imajo največji bogataši), ki je pa ni hotel prevzeti, ker mu je bila predraga. Brown jo je kupil, izbral si je prvovrstno posadko in je šel lepega poletnega dne 1. 1890. na jahto, pa je ni v vsem svojem poznejšem življenju nikdar več zapustil.

Skoraj deset let je bila jahta zmeraj pripravljena in kurjena, da se premakne kam v širni svet, če bi lastnik dal znamenje. Teh deset let se je boril Brown sam s seboj, vztrajno, potrpežljivo. Po desetih letih je bil njegov sklep trden kot sidro v morju, in z njim vred je ostala ladja tiha in brez življenja. Celih 36 let, doba človeškega življenja, je bila zasidrana skrivnostna jahta v majhnem pristanišču Vivenhoe ob angleški obali; enkrat samkrat se je morala umakniti, med svetovno vojsko, iz vojaških razlogov; a čez tri tedne je bila spet tam, in je tam ostala, do letos.

Dolgo časa so se trudili, da bi govorili z njim, od vseh strani, nekateri iz radovednosti, drugi iz samoljubja. Kajti bogati mož, ki je živel na ladji življenje svetnika, je vlekel prosilce vsega sveta nase. Nikogar pa niso pustili k njemu, tudi sorodnikov ne. Samo svoji sestri je na trdovratne prošnje dovolil, da je smela za pet minut k njemu. Hotela ga je spraviti nazaj med svet, nazaj med ljudi, goreče ga je prosila, nič ni pomagalo; rekel je enkrat da, enkrat ne, sicer pa nobene besede. Takoj po njenem odhodu je ukazal, da mora stati morzar noč in dan pred njegovo kabino in da do konca njegovega življenja ne sme nihče več k njemu. V tej kabini je bil vsi dan, 36 let, in nihče ne ve, kaj je tam delal ali

premišljeval. Samo v temi je prišel včasih ven, z daljnogledom na jermenu; v jasnih nočeh so ga videli, kako je z daljnogledom dolgo časa opazoval zvezde. Tedaj so se nakopičili okoli njegove ladje majhni čolni, veliko število, in veliko rok se je stegovalo in je prosilo samotarca za dar. Večkrat je tudi dal, ovil je desetfuntske bankovce okoli koščka lesa, jih je trdo privezal, in jih je metal dol, kakor se mu je pač zdelo. Deset funtov je 2000 dinarjev.

Sicer pa o njegovem življenju ničesar ne vemo. Ko so pa zadnjič trkali na zaprta vrata, ki se niso odprla ob uri, kot običajno, ni bilo odgovora. Tedaj so vlomili in so ga našli mrtvega v kabini, od kapi zadetega; in pod njegovo posteljo so dobili sliko, v oljnatih barvah, z nožem križem razrezano. Bila je to podoba one deklice, ki mu je pokazala vhod v kraljestvo duše.

Eden, ki mu nikdar denarja ne zmanjka.

Župnik F. Pripoveduje:

Nedavno sem prišel skupaj z nekim svojim bivšim sošolcem. Pa sva se menila to in ono. Tudi draginjo sedanjih dni sva začela obdelovati. Tedaj me pa moj znanec ves vesel prekinde, rekoč:

»Ti, meni pa nikdar ne zmanjka denarja.«

»To pa imaš gotovo dobro službo ali si pa veržil med vojsko,« ga prekinem.

»Ne eno in ne drugo,« mi odvrne.

»Potem si pa čarovnik,« ga znova podražim.

Prijatelj se zasmeha, me pogleda, prime za roko in začne resnobneje govoriti: »Morda ne boš verjel, pa je vendar resnica, kar ti bom zdajle povedal.

Pred leti me je zaneslo gori med Nemce. Tam sem naletel nekoč staro, verno grčo. Mož je bil res globoko veren, pa tudi poetičen. Ker me je kot precej lahkomišljenemu mlademu uradniku vselej proti koncu meseca že precej trda predla z mojimi izdatki, sem se večkrat k njemu zatekel za kako posojilo. Ob neki taki priliki sem ga pa tudi vprašal, kako si je sam opomogel in kaj bi meni svetoval, da ne bom v večnih denarnih zadregah. Tedaj pa mi mož pravi:

»Ti, jaz sem od vseh svojih letnih dohodkov redno vsako leto dajal gotov procent v kak dobrodelen namen. Včasih sem prispeval za misijone, včasih za sirotišnice, včasih za dobro časopisje in podobno. Poskusi tudi ti in kmalu boš videl, da se ti bo stvar obnesla. Kar boš pri oknu ven dal, se ti bo pri vratih dvakrat vrnilo.«

Ta nasvet je seveda najprej vzbudil v meni neverjeten posmeh; toda želja, priti do denarja, mi ni dala miru. »Kaj pa, ko bi le res bilo, kar mi je stari natvezel?

Kaj, če bi sam poskusil, če je ta loterija tako plodonosna?«

In res! Nekako pred 25 leti sem začel z novim letom izvajati dejansko podani nasvet. Natančno sem določil gotov odstotek od svoje mesečne plače in s tem določil obenem tudi dobrodelni namen, za katerega hočem obrniti ta odstotek.

In glej! Resnica je. Kar je stari doživel, doživel sem tudi jaz. Od takrat nisem bil še nikdar več v pravi denarni stiski. In priznati moram, da vse, kar sem dal za dobrodelne namene, se mi je včasih prav kmalu po petkrat in še več pomnoženo vrnilo. Nisem pa štel med te izdatke onih, ki sem jih daroval posameznim pomoči potrebnim osebam, temveč samo izdatke v velike dobrodelne namene kot so misijoni, katoliško časopisje, javna sirotišča, samostani, zidanje cerkva, podpora katoliškim dijaškim društvom in podobno...

Meh za smeh.

Mlad mož je telefonično naročil venec za svoj umrlo taščo. Uslužbenka je vprašala, kakšen naj bo napis. — »Počivaj v miru!«, je telefoniral mož. — »In na drugi strani?« vprašuje uslužbenka dalje. — »Na obeh straneh,« je odvrnil naročnik ter odšel od telefona. Ko so naročeni venec prinesli, so se pogrebci muzali, ko so brali: »Počivaj v miru na obeh straneh!«

...

Govornik (ki je bil pa zelo nahoden): »Zato vas pozivljam, gospoda moja, da z menoj vred zakličete: — Ha — čil!«

...

On se je primajal v spalnico. — Ona: »Koliko pa je ura?« — On: Tam nekako okoli desete bo. — Ona: »Pa sem ravnokar slišala, da je bila eno.« — On: »Ti dušica zlata, kdaj si pa še slišala, da bi ura bila ničle?«

...

Zdravnik je nekomu zapisal pijavke, češ, te bodo gotovo pomagale. Čez par dni ga sreča: »No, Dobernik, ali so pijavke pomagale?« — »Strašansko čuden okus so imele, ampak pomagale so pa le!«

...

Gospod (novi deklj): »Ali ste že dali ribam svežo vodo?« — Ne! — »Zakaj pa ne?« — »Saj še te niso popile.«

...

On in ona sta bila v gostilni, ko on naenkrat prične kašljati. — »Kaj pa ti je?« vpraša ona. — »O, nič hudega, požirek mi je prišel v napačni požiralnik.« — »No, seveda, še tega je treba, da boš še z napačnim požiralnikom pričel pijančevati!«

Naznanjam, da sem otvoril v Ljubljani na Sv. Petra cesti 27 poleg hotela Tratnik lastni zobni atelje. Vsa v to stroko spadajoča dela bom izvrševal najsolidnejše in se priporočam.

Konces. zobotehnik Jožef Kovač,
bivši zobot. asistent zobozdravniškega ateljeja dr. Praunseis.

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10

Patrick A. Seehan:

Nodlag.

Povest irskega dekleta.

Lopar mi je padel iz rok, kakor bi me bila strela zadela. Kildorreryjani, ki so se bili zbrali okrog mene, ker so mislili, da morajo braniti svojega junaka, so se splazili drug za drugim proč. Brez besede sem oblekel suknjo in odšel z bojišča. Gospod župnik, včasih se človeku zazdi v življenju, kakor bi se vse podiralo, kakor bi si bila enaka dan in noč, življenje in smrt, nebesa in pekli. Tako mi je bilo tedaj. Nenadoma se je zablistal blisk, ki je razsvetlil vso preteklost in zatemnil vso prihodnost mojega življenja.

Utihnili so, da se umiri, in čim večkrat je ponehal v svojem pripovedovanju, tem bolj se mi je priljubljal.

»Prehodil sem že dvoje polj proti domu, ko se me je vsled ponižanja polotila taka strast, da sem ves trepetal. Bil sem prepričan, da je nekaj resnice na tem lopovskem očitanju. Toda nato mi je šinila misel: kaj, če se je zlegal? Zdirjal sem nazaj. Ljudje so se bili deloma že razšli, toda ko so fantje zapazili, da se vračam trko razburjen, so se začeli zbirati v gručah in so obkrožili ranjenega tovariša, ki je še vedno pljuval kri, in njegovega branivca. Približal sem se in moj obraz je moral biti strašen, kajti umeknili so se mi. Udri sem v sredo mednje in dejal tistemu, ki me je udaril:

»Grogan, prej ste me strahopetno udarili. Zato se nisem zmenil. Toda ravno tedaj ste mi nekaj rekli, za kar se menim. Ali morete to dokazati?«

»Pojdite, Kasey, s svojimi prijatelji domov,« je odgovoril, »in ne govorimo več o tem.«

»Pri živem Bogu!« sem vzkliknil v strašni jezli, »ali mi boste sedaj tukajle dokazali, kar ste rekli, ali Vam potlačim laž v goltanec.«

»Domov pojdite, Vam pravim,« je rekel malo preplašen. »Dosti ste že storili.«

»Vi ste strahopetnež in lopov, ki si ne upa niti preklicati, niti dokazati svojih besed. Priznajte tedaj, da ste se zlegali!«

»Pustite to, Kasey, Vam pravim,« je odgovoril. »Pozabite prenagljeno besedo, ki sem jo v strasti izpregovoril.«

»Pozabil bi, toda to je bilo več kot prenaglжена beseda. Govorite sedaj in se ne izvijajte! Recite, da ste se zlegali, ko ste rekli, da sem ovdniško seme!«

»Tega ne morem reči,« je dejal, povestivši glavo. »Torej je res?« sem vprašal.

On je molčal.

»Pojdi sem, lopovi!« sem zakričal in ga ves iz sebe pograbil za ovratnik. »Prekliči, kar si legal, ali bom, pri Bogu, jaz poskrbel, da boš snedel besedo.«

Poizkušal se mi je izviti, a držal sem ga z železno močjo. Nekaj fantov mu je hotelo pomagati, toda jaz sem jih porinil na stran. Tedaj se je močno ustrašil in izpregovoril:

»Vi ste priče, fantje, da me silil, naj storim, česar nočem storiti.«

»Hočem samo, da poveš resnico in osramotiš zlodja,« sem zavpil.

»Tedaj bom osramotil Vas, Terence Kasey,« je odgovoril. »Ravno tako dobro veste kakor jaz, da je bila Vaša mati hči ovdniška Dalyja.«

»To je peklerska laž, ti lopov,« sem dejal stisnivši zobe. »Prekliči to besedo, ali ti potolčem obraz, da te niti mati ne bo poznala.«

»Izpustite ga, Kasey,« se je vmešal neki starec. »Fant je le povedal, kar ve pri nas vsakdo.«

»Ali Vi veste?« sem vprašal.

»Jaz in vsakdo drugi.«

»Tedaj se me Bog usmili!« sem rekel, dvignivši obraz k nebu. »To sem sedaj slišal prvič.«

Ko sem odhajal, se mi je množica, ki je razumela moja čustva, nekako sočutno in spoštljivo umeknila. Oni so težko pojmi, kako mi je mogla ta strašna skrivnost ostati tako dolgo neznana. Toda očitno so verjeli v mojo odkritosrčnost in me pomilovali zaradi tega strašnega razkritja.

Meni pa je množica strašnih misli, spominov, slutenj, čustev zabrisala vsako sled razuma in pameti. — Bil sem skoro blazen, če blaznost obstoji v tem, da človek ne more več brzdati svojih predstav in čustev. To noč se nisem vrnil domov; mirno sem sklenil, da ne bom nikoli več spal pod ono streho. Hodil sem po gorah, išoč posebno zapuščeno in divjega kraja, kakor ni menda še nihče stopil razen divje kože. Tu sem taval okrog vso to strašno noč in vedno so me preganjale vsakovrstne ponižujoče in sramotne misli. Če sem kdaj za trenutek počil na rdečem kamenu ali na kupu vresja, sem takoj zopet vstal. V takih mrzličnih mislih, ki so mi razburjale možgane do blaznosti, ni bilo mogoče sedeti ali postajati. Najhujša in najmučnejša misel je bila ta, da sem vsa ta leta, ko sem divje obsojal tiste ljudi, katerih kri se je pretakala v mojih lastnih žilah, sramotil in poniževal samega sebe. Sedaj sem se z neizrečno bridkostjo spominjal onega nasmeha, s katerim so se nasmehnili vsi poslušavci, kadar sem bil nenavadno silen v svojem domoljubju. Kako so me morali ti ljudje, ki so poznali mojo skrivnost, zaničevati! Za kakega hinavca so me morali smatrali! Toda to ni bilo najhujše. Najhujše je bilo, da sem začel svojo dobro mater, ki sem jo tako ljubil, da sem jo skoro oboževal, zaničevati in sovražiti. Dolgo sem se boril proti temu peklerskemu čustvu. Izkušal sem se spomniti vseh malih znakov materine skrbi, ki so priklenili mojo dušo tako tesno nanjo, da bi vesel žrtvoval svoje življenje, če bi ji s tem mogel dokazati svojo vdanost in ljubezen. Toda zopet sem se domislil besed »Dalyjeva hči«, »Dalyjeva hči« in njihovega pomena ter vsega grdega, kar je z njimi v zvezi, in naj sem delal karkoli, zadušiti nisem mogel v sebi zaničevanja in sovraštva do nje, ki je izšla iz najpodlejšega in najslabšega rodu. Vse to se mi je zdelo takrat in se mi zdi sedaj sama napekost; toda Vi veste, kako so nas vzgojili in kako krepko se ukoreninijo take tradicije v irski domišljiji. Omadeževana kri, podedovana sramota je strašna dediščina pri ljudstvu, ki pripisuje tem rečem največjo važnost. In ta beseda, ki sem jo slišal skoro pred petindvajsetimi leti na polju pri Kildorreryju, »ovadniško seme«, me je zasledovala vse življenje in me bo spremljala vse žive dni.

Zopet je obmolknil in jaz ga nisem motil. Polnoma sem ga razumel. Izguba pravic v kaki orientalski kasti ni bila nič v primerj z njegovo dedno sramoto, ki jo je tako bridko občutil.

»Spominjajte se, kako skrbno sem tukaj prikri-val svoje ime. Vi ste mislili, da je to nespametno, jaz ne.«

»Menim, da se je ljudstvo sedaj vsled bolj prosvetljenih razmer in boljše vzgoje oprostilo mnogih teh starih predsodkov. Vsaj v navadnem življenju se ne sliši nič več o njih.«

»Jaz sem bil že v moških letih, ko sem slišal o sramoti svoje matere. Tedaj pa me je zadelo kakor strela iz jasnega.«

Razno.

Kakšni so komunisti. Na Angleškem štrajka rudarji. Ruski boljševiki so jim poslali pomoč, najprvo 200.000 funtov, to je 71.500.000 dinarjev, in so rekli, da so to prostovoljni doneski ruskih rudarjev. Pozneje se je pa zvedelo, da je to denar, ki so ga uradnikom nasilno odtrgali od njih plač in pa, ki so ga pod grozicim pritiskom nabrali med prebivalstvom po ubiranih polah.

Sredstva v dosegu nemena. Večkrat beremo, da je tej ali oni igravki izginila verižica, obesek, zaponka itd. Pogosto je to samo reklama. Ni še dolgo, ko si je dala neka ruska kinoigravka ukrasti tole — kar je na tistem seveda dobila nazaj —: 200 dolarjev in 1000 angleških funtov v gotovini, briljant v vrednosti 6000 frankov, obesek za vrat iz briljantov in safirov v vrednosti 25.000 frankov, drug obesek iz briljantov 40.000 frankov, brošo 35.000 frankov, kazuhan 300.000 frankov, perilo v vrednosti 15.000 frankov. Reklama za otični kino, kjer je Rusinja igrala, je bila s tem popolna.

Zvest pes. Na Danske je tramvaj povozil nekoga učitelja in mu je odtrgal obe nogi. Njegov pes, ki je tekel za tramvajem, ni pustil nikogar blizu. Ko so ga slednji odstranili, je bil gospodar že mrtev.

Denar za lepoto. Lani so izdale ameriške ženske 2195 milijonov dolarjev za lepoto in srebrstva, na dan torej šest milijonov dolarjev. Samo za barvanje las so izdale lani 7 milijonov dolarjev.

12.000 prošelj. Newyorški milijonar Edvard Browning je iskal po popisnih oglasih tovarišico za svojo pastorko. Dobil je »samoc 12.000 prošelj. Izvoljena je bila hčerka nekega praškega vratarja, Marija Spas, ki se je odpeljala v Ameriko kot sodedinja velikanega Browningovega moženja.

Dober državljan. Birminghamu na Angleškem je poslal neki mladenič finančnemu ministru Churchillu vojno pošiljko v znesku 4.675.000 dolarjev; vlada se mu je za to zahvalila v časopisu.

Misijski parnik. Milanu so blagoslovili parnik »Pi XI.«. Namenjen je za misijsko potovanje po reki Nilu v Egiptu. Prepeljal ga je dal na razpologo Muzoi lni.

TORŽEK

IN NJEGOVO BURKASTO ŽIVLIENJE

Otroška pravljica.

Prevedel dr. Joža Lovrenčič.

»Kako preživijo pa dneve v teh krajih?«

»Igrajo se in zabavajo od jutra do večera. Zvečer gredo spat, zjutraj pa začno z nova. Ali ni lepo?«

»Mhm!...« je del Storžek in pokimal rahlo z glavo kot bi hotel reči: »Tako življenje bi bilo tudi meni všeč!...«

»Ali greš tedaj z mano? Da ali ne? Odloči se!«

»Ne, ne, ne in še ne. Obljubil sem dobri Sojki, da bom priden otrok in hočem obljubo držati. O, kakor vidim sonce že zahaja, pustiti te moram in iti! Zbogom in srečno pot!«

»Kam se ti pa tako mudi?«

»Domov. Sojka hoče, da se pred nočjo vrnem.«

»Počakaj še kako minuto!«

»Bom pozen.«

»Samo dve minuti.«

»In če bo potem Sojka huda in me okarala?«

»Pusti jo, naj kara. Ko se bo izkričala, bo že nehala,« je rekel zguba Kodelja.

»Kako pojdeš, sam ali z družbo?«

»Sam? Pojdi no, čez sto nas bo!«

»In boste peš potovali?«

»O polnoči pride toč mimo voz, ki nas sprejme in odpelje v presrečno deželo.«

»Kaj bi dal, če bi bila zdaj polnoč!...«

»Zakaj?«

»Da bi videl, kako se odpeljete.«

»Ostani še malo tu in videl boš.«

»Ne, ne, vrniti se moram domov.«

»Še dve minuti lahko počakaš.«

»Sem se že preveč pomudil. Sojka bo v skrbeh zame.«

»Uboga Sojka! Kaj se mogoče boji, da te pojedjo netopirji?«

»Tedaj,« je povzel Storžek, »ti si resnično gotov, da v oni deželi ni šol?...«

»Ne sence ne!«

»Niti učiteljev?...«

»Ne enega.«

»In nisi nikdar primoran, učiti se?«

»Nikdar, nikdar, nikdar!«

»O, kako lepa dežela!« je vzkliknil Storžek in začutil v ustih slino. »Kako lepa dežela! Nisem bil sicer še v njej, a si jo predstavljam!...«

»Pa pojdi še ti z nami!«

»Zaman me pregovarjaš! Obljubil sem dobri Sojki, da bom pameten in rzsoden otrok in dano besedo hočem držati.«

»Zbogom tedaj in pozdravi lepo gimnazijo in tudi realko, če greš mimo!«

»Zbogom, Kodelja, srečno pot in spominjaj se včasih prijateljev!...«

Ko se je tako poslovil, je napravil dva, tri korake, da bi odšel, a spotoma se je ustavil, se ozrl in vprašal prijatelja:

»Pa si tudi gotov, da imajo v oni deželi tedni po šest četrтков in eno nedeljo?«

»Gotov.«

»Pa veš tudi za gotovo, da se začnejo tam počitnice prvega januarja in končajo z zadnjim decembrom?«

»Kot ti zdaj govoriš!«

»Kako lepa dežela!« je ponovil Storžek in izpljunil preobilne slin.

Potem se je odločno okrenil in le še v hitrici in naglici dostavil:

»Zdaj pa zares: zbogom! In srečno pot!«

»Zbogom!«

»Čez koliko časa odpotujete?«

»V dveh urah.«

»Škoda! Če bi bilo do odhoda samo še eno uro, bi skoraj, skoraj počakal.«

»In Sojka?«

»Zdaj sem že itak zamudil!... Sicer pa je vseeno, če se vrnem eno uro pozneje.«

»Ubogi Storžek! In če bo Sojka huda?«

»Potrpim. Pustim jo kričati. Ko se dodobra izkriči, bo že nehala.«

Medtem se je znočilo do prave teme in naenkrat se je začela premikati v dalji drobna lučca... Zaslišala sta obenem glas kraguljčkov in zvok trobente, ki je bil tako tenek in pritajen ko brnenje sitnega komarja.

»Tu sol!« je zaklical Kodelja in poskočil na noge.

»Kdo?« je vprašal tiho Storžek.

»Voz, ki me odpelje. Greš tedaj tudi ti, da ali ne?«

»Pa ali je pravzaprav res,« je vprašal dondek, »da se v oni deželi otrokom ni treba nikdar učiti?«

»Nikdar, nikdar, nikdar!«

»O kako lepa... kako lepa... kako lepa dežela!...«

»Igrajo se in zabavajo od jutra do večera.«

Čudežna rešitev. Mornar iz St. Malo na Francoskem je ribaril v čolnu sam. Nenadoma je nastal vihur ga je ločil od ladje in mu čoln prevrnil. Pol ure je visel na njem, nato so ga zapustile morje. V tej stiski je obljubil Materi božji, da bo romal v mornariški obleki k sveti podobi v Notre Dame du Berger, če ga reši. In res je prišel čoln in ga je rešil, če čisto onemoglega. Ko se je popravil, je obljubo izpolnil, na stotine ljudi iz njegove vasi ga je spremljalo na zahvalni poti. Znano je, da so prebivalci Bretonske in Normandije sploh med najbolj pobožnimi na svetu.

Mravlje. Pri mestu Valencia na Španskem so napadle bele mravljive neko vas. Vse so požrle in so glodale tudi na temeljnem zidovju, tako da se je večina hiš podrla. Oporne stebre, ki so jih postavili za podporo sten, so izvotile mravljive v petih minutah popolnoma. Prebivalci so ušli.

Skrb za jetnike. Na Angleškem je umrl jetnik v celici, ne da bi ga zdravnik zdravil: pa ga je jetnik opozoril, da ima srčno napako. Proti vsenu osebnju jetnišnice so zaradi te malomarnosti pričeli s preiskavo in bodo najbrž vse odpustili.

Ponarejeni seboje. Še ponarejeni seboje nimajo miru. Na Angleškem je neki poslanec v zbornici zahteval, naj se vpelje na uvoz ponarejenih zob carina; vsako leto jih kupijo Angleži na milijone, doma imajo pa 10.000 delavcev te stroke, ki so deloma brez dela.

Podmorski čoln. Tudi majhne deželice se obo-rožujejo, seveda samo za brambo. Ob robu Rusije je državica Latvija z glavnim mestom Riga. Za to državo so zgradili na Francoskem podmorski čoln »Ronis«, 55 metrov je dolg, vsebine ima 1200 kubičnih metrov, vozil pa s hitrosijo 25 km na uro. Napravljen je tako, da zdrži lahko dolgo vožnjo v mrzlih vodah.

Srečen kaznjeneec. V mestu Ferrara v Italiji je jetnišnici kaznjeneec, ki mora sedeti tri leta. Naenkrat je dobil veselo poročilo, da mu je umrla v Ameriki teta, ki se je bila pred 20 leti tja iselila, in da je on edini dedič. Dediščina znaša en milijon dolarjev.

Kaj pravite na to,

ako se pogledate v ogledalo in Vam začne Vaš obraz in lasje delati skrbi? Za pravo nego Vaše polti, Vašega obraza in Vaših rok ter za popolno nego las dobite dva preizkušena proizvoda. Poznavalci pravijo: od dobrega najboljši! L. Feller-

jeva prava kavkaška Elsa pomada za obraz in kožo čuva mladost in lepoto, ter je najmočnejšega učinka zoper pege, sojedce, nečisto polti, rdeče in hrapave roke. Z redovito masažo se odpravijo tudi gube z obraza. II. Fellerjeva močna pomada za lase odstranjuje perhljaj, preprečuje izpadanje las in prerano osivekost, krhke lase napravi mehke

in voljne. Cena obeh pomad je enaka. Za poizkus 2 lončka od ene vrste ali po en lonček od obeh vrst Elsa pomad že obenem z zavojnino in poštnino za 38 Din, toda samo proti naprej poslanemu denarju, ker je po povzetju poštnina za 10 Din višja. — Naročila nasloviti: lekarnarju Eugen V. Fellerju v Stubici Donji, Elsa trg 16, Hrvatska.

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z **neomejenim** jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 350 milijonov kron.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja **premog**

iz slovenskih pokrajin

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvostni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in brikete.

Naslov: **Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani**, Miklošičeva cesta 15/I.

Hrastov okrogel LES

tudi CELE PARCELE ali GOZDOVE, KUPUJE »ZORA« d. z o. z. v Črnomlju. 1537

Zlatnike V »ZLATOROG« TERPENTINO-VEM MILU so našle dalje: Marija Osvald, Ljubljana, Zalokarjeva ul.; Marija Lorger, Šmarje pri Jelšah; Marija Saršen, Loka pri Mengšu; Marija Devč, Ljubljana, Dolenjska c. 23; Marija Žvan, Toplice pri Novem mestu; Marija Pretnar, Poljšica - Gorje; Marija Žnidar, Studenci-Maribor; Marija Skarupka, Dabrava; Marija Šumrada, Podgora pri Raketu; Marija Kostelac, Zagreb, Gredice 41; Milka Medvešek, Zagreb, Ilica 125; Mica Subina, Preseka kod Križevci; Jelka Nikolič, Delnice.

Album modernega pohištva

z nad 160 slikami razpošiljata vsakomur proti predplačilu 20 Din — **ERMAN & ARHAR**, mizarstvo, št. Vid nad Ljubljano. 5103

Gostilna se odda v najem

v promet, kraju na Gorenjskem, v bližini večjega mesta. - Več se poizve v Ljubljani, Kolodvor. ul. 7.

Najpopolnejši
STÖCKER
šivalni stroji

za šivanje, krojače in čevljarje ter za vsak dom.

Preden si nabavite stroj, ogledajte si to izrednost pri tržici

L. Baraga,

Ljubljana

Selenburg. ul. 6/I.

Brasplačen posk.

15 letno jamstvo.

V vsako hišo Domoljuba!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Tel. št. 57, 979 in 470.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzjav.: Gospobanka.

Račun poštnege čekovnega urada za Slovenijo št. 11.945

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Šad, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000.--, vloge nad Din 250,000.000.--.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Amerikanski oddelek: Direktno zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Prodaja srečk Državne razredne loterije.